

2022

ÅRSRAPPORT

LILLESANDS SPAREBANK

INNHold

ÅRSBERETNING	3
RESULTATREGNSKAP	12
BALANSE	13
ENDRING I EGENKAPITAL	14
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	15
NOTER	16
NOTE 1 GENERELL INFORMASJON	16
NOTE 2 SAMMENDRAG AV DE VIKTIGSTE REGNSKAPSPRINSIPPENE	16
NOTE 3 KRITISKE ESTIMATER	20
NOTE 4 SEGMENTER	20
NOTE 5 NETTO RENTEINNTEKTER	21
NOTE 6 NETTO ANDRE DRIFTSINNTEKTER	21
NOTE 7 NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER	21
NOTE 8 LØNN, ANDRE PERSONALKOSTNADER OG PENSJONSKOSTNADER	22
NOTE 9 ANTALL ANSATTE/ÅRSVERK	23
NOTE 10 ANDRE DRIFTSKOSTNADER	23
NOTE 11 TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER MV.	24
NOTE 12 SKATTEKOSTNAD	28
NOTE 13 KLASSIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER	29
NOTE 14 FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	29
NOTE 15 VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST	30
NOTE 16 MISLIGHOLDTE ENGASJEMENTER	31
NOTE 17 AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS	32
NOTE 18 VARIGE DRIFTSMIDLER	33
NOTE 19 INNSKUDD FRA KUNDER	34
NOTE 20 GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER	34
NOTE 21 ANNEN GJELD	35
NOTE 22 FINANSIELLE GARANTIER OG PANTSETTELSE MV	35
NOTE 23 RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING	36
NOTE 24 KREDITTRISIKO	39
NOTE 25 RENTERISIKO	41
NOTE 26 VALUTARISIKO	42
NOTE 27 LIKVIDITETSRISIKO	42
NOTE 28 ANDRE RISIKOFORHOLD	43
NOTE 29 ANDRE FORPLIKTELSE	44
NOTE 30 GODTGJØRELSE OG LIGNENDE	44
NOTE 31 EGENKAPITALBEVIS	45
NOTE 32 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN OG BETINGEDE UTFALL	45
NOTE 33 NØKKELTALL	46
UTVIKLING 1990-2022	47
REVISJONSBERETNING	48

ÅRSBERETNING

I mer enn 170 år har Lillesands Sparebank vært sentral i byens utvikling og verdiskapning. Banken og byen har utviklet seg sammen. Vårt mål er å være en sterk, selvstendig bank med korte beslutningslinjer også når vi feirer 200 årsjubileet. Vi har vært synlig i bybildet, både fysisk i form av bankbygget, men også gjennom vår forvaltning av privatpersoners og næringslivets verdier. Det er litt av en tillit å få og ta vare på, tenker vi.

På samme vis som vi kollegaer her i banken heier frem hverandre, heier Lillesands Sparebank også på lokalsamfunnet. Fordi vi vet at vi trenger hverandre, og at vi sammen får til så mye mer. Vi eies av våre kunder og gir tilbake til lokalmiljøet. Årlige tilskudd og gaver til lokale lag og foreninger, muliggjort av bankens overskudd, har vært med på å gi byen vår et rikt og variert kulturliv.

Vi er stolte av å bidra til å skifte ut slitte fotballdrakter og korpsuniformer. Det gleder oss å gi frivillige en ekstra klapp på skulderen som takk for innsatsen. Vi lar heller ikke sjansen gå fra oss til å bidra på dugnad selv, og stiller mer enn gjerne opp når det er liv og røre i lokalsamfunnet. Dette gjør hjertet av Sørlandet til en god plass å leve, jobbe og drive.

Hos oss får du din egen rådgiver som følger deg opp. Vi blir også en slags heilagjeng. Kanskje er tillitsvalgt en mer presis betegnelse. Jobben vår er nemlig også å hjelpe til med å legge planene som letter bekymringene. Vi vil gjøre deg som kunde i stand til å legge noen hverdagsbekymringer til side, og hjelpe deg å realisere planer og drømmer for fremtiden.

Vår jobb er å gi kundene mindre å gruble på og mer tid til å drømme. For det er jo egentlig det vi driver med hver eneste dag. Vi hjelper mennesker med å komme litt nærmere drømmen og målet enten det er boligdrømmen, gründerdrømmen eller drømmen om en god pensjonisttilværelse. Eller en helt annen drøm. Selv om vi ikke alltid kan gjøre alle drømmer til virkelighet, kan vi i hvert fall bidra til at planene blir realistiske og mer oppnåelige.

På samme måte som Lillesand har vokst, har også banken vokst. Med våre kontorer i Grimstad og Høvåg ønsker vi å åpne døren for flere kunder. Vi vil være det naturlige valget for flere. Selv om livet tar deg ut av kommunegrensa for jobb, studier eller for å stifte familie, kan vi i Lillesands Sparebank fortsatt levere det du trenger. Samme hvor du er - så er vi her for deg!

VÅR VISJON VI SKAL VÆRE DET NATURLIGE VALGET

VÅRE VERDIER OG KUNDELØFTER SOLIDE, ENGASJERTE, PERSONLIGE OG PROAKTIVE

Økonomiske utviklingstrekk

Vi har lagt bak oss et ekstraordinært år preget av krigen i Ukraina, sterk prisvekst og svært høye energikostnader for husholdninger og bedrifter. Aktiviteten i norsk økonomi tiltok kraftig etter nedtrappingen av myndighetspålagte restriksjoner i

møte med koronapandemien. Rekordlav arbeidsledighet, høy etterspørselsvekst og svak tilbuds-side førte til den høyeste prisveksten på varer og tjenester siden 1980-tallet. Norske banker har stått stødig igjennom et turbulent år med lave tap.

Samtidig som aktiviteten i norsk økonomi tok seg kraftig opp etter pandemien, har utviklingen i husholdningenes forventninger til egen og landets økonomi falt til rekordlave nivåer. Finans Norges Forventningsbarometer i fjerde kvartal 2022 viste det laveste nivået i denne stemningsindikatoren siden første måling i 1992. En kombinasjon av økende renteutgifter og generelt høy prisvekst har ført til en bratt nedgang i husholdningenes disponible realinntekter.

I Norges Banks Pengepolitiske rapport fra desember anslår sentralbanken at norsk økonomi har nådd konjunkturtoppen, og at aktiviteten kommer til å avta gjennom vinteren. Norges Bank forventer at lavere konsum vil føre til at aktiviteten i fastlandsøkonomien avtar i 2023. Imidlertid er det en forventning om at økte investeringer innen petroleumsnæringen og aktivitet relatert til klimaomstilling vil løfte veksten i årene fremover.

Boligprisene steg betydelig i perioden 2020 til 2021, særlig drevet av et svært lavt rentenivå og gode statlige støtteordninger til næringslivet igjennom pandemien. Fra høsten 2022 var det et omslag i boligmarkedet med fallende boligpriser. For året sett under ett økte prisene i landet med 1,5 prosent. Statistisk sentralbyrå anslår i deres siste Økonomiske analyser at den negative boligprisveksten i andre halvdel av 2022 vil fortsette inn i 2023. Samtidig peker SSB på at lavere boliginvesteringer isolert sett vil presse boligprisene opp på lengre sikt.

Det er forventet at sterk kostnadsvekst, høyere renter på ny finansiering og avtakende lønnsomhet for mange bedrifter vil bidra til å dempe foretaksinvesteringene i år. Norges Bank anslår at store investeringer innen batterier, hydrogen og karbonhåndtering vil føre til at industriinvesteringene øker markert i årene fremover. Utsikter til høy etterspørsel etter elektrisk kraft vil trolig bidra til økte kraftinvesteringer fra og med neste år. Petroleumsinvesteringene er også forventet å ta seg opp igjen de neste årene.

I møte med konjunkturedgangen som følge av pandemien økte den statlige oljepengebruken betydelig for å finansiere ekstraordinære støtte- og permitteringsordninger. Krigen i Ukraina har også ført til høyere ekstraordinære utgifter knyttet til flyktninger og bistand. I statsbudsjettet for 2023 er det anslått at offentlige utgifter nå utgjør i overkant av 60 prosent av samlet verdiskapning for Fastlands-Norge, ned fra over 65 prosent i 2020.

Den svært ekspansive pengepolitikken begynte å avta i september 2021 da Norges Bank satte opp styringsrenten fra null prosent. Siden da har styringsrenten i raskt tempo blitt satt opp til 2,75 prosent. Sentralbankens prognoser indikerer en topp på 3 prosent i løpet av første kvartal 2023, og deretter en litt lavere styringsrente fra midten av året.

Bankenes utlånstap har vært lave gjennom en periode med stor usikkerhet. Tidligere tapsnedskrivninger har i stor grad blitt tilbakeført. Bankenes lønnsomhet er forventet opprettholdt fremover som følge av økte netto renteinntekter. Soliditeten i norske banker er høy, og kapitalkravene opprettholdes med god margin.

REGNSKAP

Styret i Lillesands Sparebank kan for 2022 legge fram et meget godt resultat med lave tap. Det er positivt med stigende rentenetto og rentemargin. Banken har et kontinuerlig fokus på kostnadsreducerende tiltak, for at banken kan fortsette å investere i teknologi, være relevante digitalt og ha de beste rådgiverne for å befestе strategien med å være rådgiverbanken. Bankens soliditet og kapitaldekning er fortsatt tilfredsstillende. Etter styrets mening gir resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter og kontantstrømanalyse en fyllestgjørende informasjon om årets virksomhet og bankens stilling ved årsskiftet.

Årsregnskapet er lagt fram under forutsetning om fortsatt drift. Banken har en betryggende egenkapital, og styret er av den klare mening at det ikke er noe i dag som tilsier annet enn fortsatt drift.

Styret har ikke sett hendelser etter balansedatoen som påvirker forhold i det avlagte regnskapet.

BALANSEN

Forvaltningskapitalen

Bankens forvaltningskapital var ved utgangen av 2022 på 3 815 mill. kroner mot 3 752 mill. kroner i fjor.

Innskuddsutviklingen

Innskudd fra kunder var ved årsskiftet 2 622 mill. kroner. Dette ga en vekst på 88,3 mill. kroner eller 3,48 % mot 6,74 % i året før.

Innskudd fra privatpersoner viser en økning på 2,2 % mens innskudd fra næringslivet viser en økning på 7,33 %. Av innskuddene er 54,4 mill. kroner fastrenteinnskudd. Av bankens samlede innskudd kommer 74,0 % mot 75,0 % året før fra personmarkedet, 26,0 % mot 25,0 % året før fra næringslivet og 0,0 % mot 0,0 % året før fra offentlig sektor. Innskuddene utgjorde ved årets utgang 82,0 % av utlånene, mot 80,9 % året før.

Utlånsutviklingen

Bankens samlede brutto utlån økt med 63,4 mill. kroner til i alt 3 190 mill. kroner, noe som gir en vekst på 2,03 % mot -0,35 % året før. Tar man hensyn til økt overføring av lån til Verd Boligkreditt AS på 234,9 mill. kroner, så er veksten på 7,78 %.

Lån til privatpersoner økte med 125,6 mill. kroner, mens lån til næringslivet ble redusert med 62 mill. kroner. Kasse-, drifts- og brukskreditter til næringslivet utgjorde 37,3 mill. kroner i 2022. Bankens utlån pr. 31.12.22 var fordelt med 75,1 % (72,6 % i 2021) på personmarkedet og 24,9 % (27,4 % i 2021) på næringslivet.

Verdipapirer

Ved utgangen av året var bankens verdipapirportefølje bokført med 340,1 mill. kroner mot 339,7 mill. kroner året før. Av

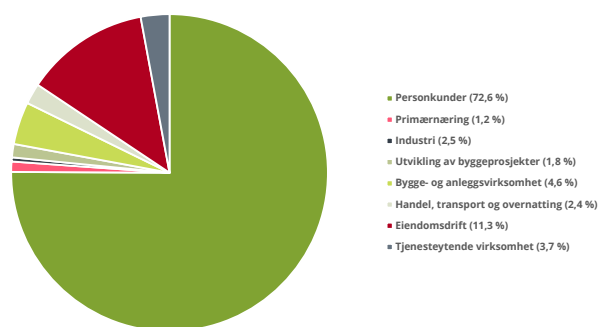
beholdningen er 179,7 mill. kroner plassert i obligasjoner og pengemarkedsfond og 160,5 mill. kroner i aksjer og egenkapitalbevis.

Gjennomsnittlig avkastning av obligasjonsbeholdningen var 1,64 % i 2022 mot 0,75 % i 2021. Banken har ikke handelsportefølje. Som tidligere år har banken fulgt en forsiktig linje i forbindelse med plassering i verdipapirer.

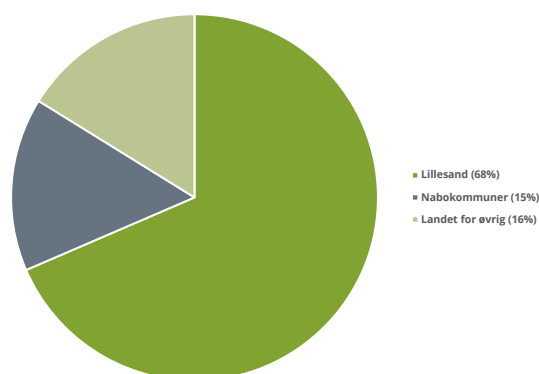
Likviditet

Banken har gjennom 2022 hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon. Bankens gode resultat og solide kapitaldekning har bidratt til at nødvendig kapital har vært tilgjengelig. For å sikre en god og stabil likviditet hadde vi ved utgangen av året 550 mill. kroner i innlån fra penge- og kredittmarkedet, hvilket er en reduksjon på 62 mill. kr fra samme tidspunkt i fjor. Samlede plasseringer i kasse og bank utgjorde 258,5 mill. kroner ved årsskiftet mot 260,6 mill. kroner året før. Innlån fra penge- og kredittmarkedet har en løpetid fra 1 til 3 år.

Hvem låner i sparebanken 2022

Geografisk fordeling av utlån 2022

DRIFTSRESULTATET

Resultatet før skatt utgjør 39,6 mill. kroner mot 35,4 mill. kroner i fjor. Etter skattekostnader er resultatet 35,2 mill. kroner mot 26,9 mill. kroner i fjor. Resultat etter andre inntekter og kostnader utgjør 35,3 mill. mot 24,9 mill. i fjor.

Netto renteinntekter er økt med 10,8 mill. kroner til i alt 67,4 mill. kroner og netto andre inntekter er økt med 3,0 mill. kroner til i alt 27,5 mill. kroner.

Driftskostnadene utgjør 54,6 mill. kroner mot 47,6 mill. kroner i fjor. Økningen er forbundet med IT-kostnader og nyansettelser.

Tap på utlån og mislighold
Tap på utlån er 0,7 mill. kroner.

Brutto misligholdte engasjementer utgjør 33,2 mill. kroner som er 0,98% av brutto engasjementer.

- Årsoverskuddet etter beregnet skatt på kroner utgjør 35,3 mill. kroner mot 24,9 mill. kroner forrige år.

Disponering av overskuddet

Styret foreslår at overskuddet på 35,3 mill. kroner disponeres slik:

- Overført gavefond 3,5 mill. kroner
- Overført til kundeutbytte 9,0 mill. kroner
- Overført sparebankens fond 22,8 mill. kroner

Kontantstrømoppstillingen

Kontantstrømoppstillingen viser netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter på 93,0 mill. kroner. Netto likviditetsendringer fra investeringsaktiviteter er på -20,5 mill. kroner, og netto likviditetsendring fra finansieringsaktiviteter er på -73,2 mill. kroner.

Egenkapital og soliditet

Bankens soliditet er tilfredsstillende. Kapitaldekningen utgjør 23,22 % (23,75 % i 2021) som er betydelig over myndighetenes kapitaldekningskrav.

Samlede fond er på 524,6 mill. kroner og utgjør 13,8 % (13,4 % i 2021) av forvaltningskapitalen pr. 31.12.2022.

Renteutviklingen

Norges Bank satte i 2022 opp styringsrenten seks ganger, 2,25 prosentpoeng til sammen.

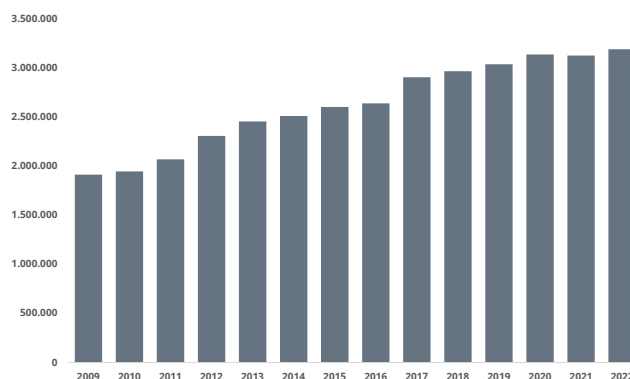
Risikostyring

Med risiko forstår vi alle forhold som kan hindre banken i å nå fastsatte strategier og mål. Helhetlig risikostyring er en prosess, gjennomført av styret, ledelse og ansatte anvendt i fastsettelse av strategi og på tvers av virksomheten og for å håndtere risiko slik at den er i samsvar med virksomhetens risikoappetitt og for å gi rimelig grad av sikkerhet for virksomhetens måloppnåelse (definisjon COSO). Risikostyring er et fokusområde og en viktig del av den strategiske styringen og styrets oppfølging av banken. Bankens har som et av sine hovedmål å ha en moderat risikoprofil.

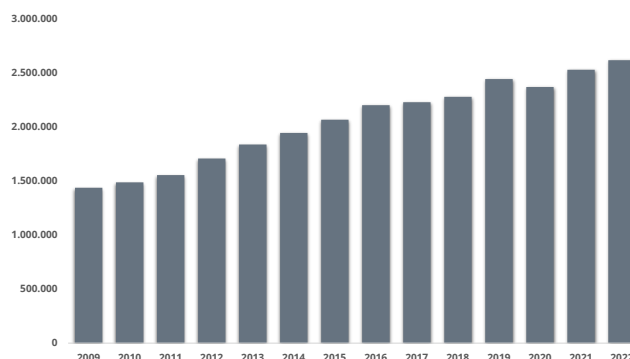
Vi fokuserer på strategisk og forretningsmessig risiko, finansiell risiko og operasjonell risiko. Bankens har en løpende prosess knyttet til overvåking og vurdering av de forskjellige risikofaktorer.

Etter styrets vurdering er bankens risikoeksponering i tråd med de retningslinjer som er trukket opp.

Utlån (netto) 2009-2022

Innskudd 2009-2022

STRATEGISK RISIKO

Strategisk risiko er knyttet til risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Denne risikoformen aktualiserer behovet for å se fremover og sikre seg nødvendig kapital i forbindelse med igangsatte og planlagte satsinger. Vi legger stor vekt på å opprettholde den tillit og det gode renommé vi har i markedet. Den strategiske risikoen vil avdekkes gjennom løpende drøftelser i styret og administrasjon og gjennom periodiske evalueringer.

FINANSIELL RISIKO

Bankens finansielle risiko består hovedsakelig av kredittisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko (rente-, kurs- og valutarisiko). Bankens har som et av sine hovedmål å ha en lav risikoprofil. Bankens finansielle risiko avdekkes og styres gjennom månedlige oppgaver/rapporteringer.

Kredittisiko

Kredittisiko kan defineres som risikoen for tap som følge av at motpart ikke overholder sine forpliktelser, og at stilt sikkerheter ikke dekker utestående krav. Kredittisikoen er historisk sett den største risikoen i bankdriften. I vår utlånsprosedyre legges det stor vekt på betalingsevne og sikkerhet for å holde kredittisikoen under kontroll. Vi oppdaterer kontinuerlig policy og håndbøker i henhold til Finanstilsynets retningslinjer/forskrifter. Kredittisikoen overvåkes gjennom misligholdsrapportering, kredittkontroll og oppfølging av utsatte engasjementer.

Bedriftskundenes regnskaper innhentes årlig, og hvert kvartal går vi gjennom de engasjementene som vi definerer som utsatte. Styret får seg jevnlig forelagt rapporter over utsatte engasjementer.

Det vesentligste av vår virksomhet er konsentrert i Lillesandsområdet. Videre har vi til dels høy konsentrasjon av engasjementer mot lokale håndverksbedrifter. For øvrig vises til note 4.

Banken har i de senere år hatt lave tapskostnader, og ved utgangen av året var misligholdte lån fortsatt beskjedne. Vi har vurdert at nivået for tap fremover ikke vil overstige 0,10 % av brutto utlån i en 3-års-periode. Vi har ikke foretatt endringer av vår kredittrisikoprofil gjennom året. Ved eventuelle fremtidige endringer i denne, forventer vi at normale tap skal kunne dekkes av bankens ordinære driftsresultat.

I dag er det vår oppfatning at den samlede risiko innenfor dette området kan anses som forholdsvis lav.

Markedsrisiko

Renterisikoen i bankporteføljen er knyttet til tap i forbindelse med ulik bindingstid i forbindelse med bankens innskudds- og utlånsportefølje.

Banken har for tiden bare mindre beløp i innskudd og utlån med bundet rente – alle øvrige utlån og innskudd er gitt med flytende rente. Fastrentelån sikres ved behov med renteswapper. Dette medfører at det i hovedsak kan gjøres parallelle skift i rentenivået for innskudd og utlån. Bankens finansiering fra markedet fastsettes kvartalsvis i henhold til 3 måneders Nibor.

Styret har fastsatt retningslinjer for handel med verdipapirer, hvor det er lagt vekt på å ha en lav risikoprofil. Det kjøpes kun papirer med flytende rente, og bankens policy er at obligasjoner holdes til forfall. Varigheten av obligasjonsbeholdningen var pr. 31.12.2022 på 0,16 år.

Banken har også i 2022 bare i beskjeden grad vært eksponert i ikke-strategiske egenkapitalbevis og aksjer.

Renterisikoen innenfor nevnte områder vurderer vi ikke som betydelig. Bankens styre vurderer risikoen for tap på verdipapirplasseringene som tilfredsstillende.

Lillesands Sparebank har kun en beskjeden kontantbeholdning som er knyttet til kjøp og salg av reisevaluta, og risikoen i denne er liten. Vi har videre stilt garantier for et beskjedent antall valutalån.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å kunne innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden ved dette øker drastisk. Nivået på institusjonens forvaltningskapital og kapitaldekning vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Banken er registrert på ABM (en alternativ markeds plass på børsen for notering og handel av obligasjoner og sertifikater).

Innskudd fra kunder er bankens viktigste og mest stabile finansieringskilde. Styret legger vekt på at forholdet mellom innskudd fra kunder og utlån skal være tilfredsstillende. De tre største innskuddene er fra næringslivet og offentlig sektor og beløper seg til totalt 91,7 mill. kroner.

Banken har pr. 31.12.2022 hentet inn 550 mill. kroner fra penge- og kredittmarkedet, en reduksjon på 62 mill. kroner fra 2021. Det er overført 943,6 mill. kroner i lån til Verd Boligkreditt AS, og banken har fortsatt en buffer av lån som er klargjorte og som kan overføres ved behov. Bankens gode resultat og solide kapitaldekning har bidratt til at nødvendig kapital har vært tilgjengelig også i 2022, og til akseptabel pris. For å redusere likviditetsrisikoen, er banken bevisst på å spre innlån på ulike løpetider, samtidig som låneopptakene er langsiktige.

Ved årsskiftet var innskuddsdekningen på 82,0 % mot 80,6 % i fjor.

Styret har fastsatt retningslinjer for likviditetsstyring. Vi benytter Finanstilsynets likviditetsindikator og det er lagt opp til at vi skal ligge i området lav eller moderat risiko. Vi har hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon gjennom året, samtidig som styret følger finansieringen av banken nøye.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Vi har fokus på at vi har den kompetansen som trengs samt å dekke eventuell nøkkelmennsrisiko. En vesentlig del av den operasjonelle risikoen i banken er knyttet til bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi, tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering samt personvern. Risikoen avdekkes gjennom internkontroll og revisjonshandlinger. Risikoen vurderes som akseptabel.

RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Styret har fastsatt prinsipper for internkontrollen i banken på de ulike aktivitetsområder og påsett at den er etablert i samsvar med lover og forskrifter. Styret har behandlet den årlige internkontrollrapporten og kan bekrefte at den etter styrets mening er gjennomført og dokumentert i henhold til CRR/CRD IV-forskriften.

Styret har i løpet av året gjennomgått og vurdert bankens risiko- og kapital-vurderingsprosess (ICAAP). ICAAP er en integrert del av styrets og ledelsens rutiner for overordnet styring og kontroll. Styret mener at banken har tilpasset seg regelverket på en god måte ut fra bankens størrelse og risikoprofil.

Offentliggjøring av finansiell informasjon etter CRR

Vi viser til CRR del 8 og kan opplyse at informasjon vedrørende Pilar III fremkommer på bankens hjemmeside.

ETIKK

Banken har utarbeidet egne etiske retningslinjer og legger stor vekt på å ha en høy etisk standard internt og i sin dialog med kunder. Disse retningslinjene legges ut offentlig via banken sin hjemmeside. Alle ansatte har gjennomgått kurs i etikk og vi mener at dette blir godt ivaretatt i banken.

ØKONOMISK KRIMINALITET

Hvitvasking og terrorfinansiering

Bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering er et samfunnsansvar som vi tar på største alvor. Derfor jobber vi målrettet for å beskytte våre kunder og for å unngå at banken (Lillesands Sparebank) blir utsatt for eller misbrukt til gjennomføring av økonomisk kriminalitet. For å klare dette gjennomfører vi en rekke tiltak, og våre retningslinjer og rutiner er blant annet basert på hvitvaskingsloven med tilhørende forskrifter og rundskriv fra Finanstilsynet. Hvitvaskingsloven pålegger oss å kjenne våre kunder, våre kunders transaksjonsmønster og hvor midlene som inngår i kundeforholdene har sin opprinnelse. Vi er pålagt å utarbeide risikovurderinger og følge opp transaksjoner med høy risiko for hvitvasking eller finansiering av terror eller masseødeleggelsesvåpen. Transaksjoner som kan indikere hvitvasking er banken pålagt å rapportere til Økokrim.

Skatt

Banken skal ikke investere i selskaper eller gi kreditt til kunder som organiserer sin virksomhet i såkalte skatteparadis eller som ikke rapporterer sin virksomhet i ethvert land de opererer i. Videre forventes det at bankens kunder er åpne om sine eierstrukturer, at de organiserer sin virksomhet på en slik måte at de gjenspeiler reell produksjon/verdiskapning, og ikke utnytter smutthull i lovverket for å unngå beskatning ved bruk av skatteparadis. Det innebærer også at selskapene har prosedyrer for iverksettelse av tiltak ved mistanke om at ansatte eller leverandører har gjort seg skyldige i tilrettelegging av skatteunndragelse.

Korrupsjon

Korrupsjon omfatter å bestikke eller ta imot bestikkelser i form av penger, gaver eller tjenester. Banken har nulltoleranse for korrupsjon. Det gjelder både innad i organisasjonen, hos bankens kunder, i selskaper banken investerer i, hos våre fondsleverandører og hos leverandører til bankens egne innkjøp.

Svindel

I 2022 har det vært en økende trend i Norge på at kunder blir utsatt for ulik type svindel der fremgangsmåten er annerledes enn tidligere. Svindlere endrer stadig fremgangsmåte, noe som gjør at vi må hele tiden være på vakt og informerer bredt ut for å forebygge.

PERSONAL OG ARBEIDSMILJØ

Ved utgangen av året var det ansatt 19 personer i full stilling og 6 personer på deltid. Dette innebærer at det er knyttet 23,4 årsverk til banken pr. 31.12.2022. Vaktmester engasjert på deltid kommer i tillegg.

Vår målsetting er at vi skal opprettholde et arbeidsmiljø som er i samsvar med lover og regler for helse, miljø og sikkerhet. Samarbeidet med de ansatte i forskjellige utvalg har vært godt, og arbeidsmiljøet må betegnes som meget bra.

Banken har kollektiv pensjons- og ulykkesforsikring for de ansatte. Aldersgrensen er 70 år med mulighet for ansatte til å gå av med AFP fra 62 år. Legeundersøkelse gjennomføres årlig og helsetilstanden blant de ansatte er god. Bankens har tegnet egen

helseforsikring for de ansatte. Sykefraværet har vært på 4% mot 1,5 % året før.

Bankens sikkerhetsutstyr blir jevnlig testet og sikkerhetsrutinene gjennomgått. Det har ikke vært personskader i løpet av året.

Banken er tilsluttet den nasjonale ordningen for autorisering av finansielle rådgivere. Syv av bankens ansatte er autoriserte finansielle rådgivere. En er autorisert som sensor i tillegg til AFR. 5 er autoriserte på kreditt. 5 er autoriserte som forsikringsrådgivere på personforsikring og 3 ansatte på skadeforsikring.

ÅPENHET

Banken er åpen og transparente om arbeidet med bærekraft. Grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er relevant for banken gjennom vår rolle i samfunnet som tilbyr av bank- og finanstjenester, gjennom innkjøp av varer og tjenester i forbindelse med vår virksomhet og ikke minst som arbeidsgiver. Med grunnleggende menneskerettigheter menes rettigheter alle mennesker har, uavhengig av nasjonalitet, alder, kjønn, legning, livssyn eller bosted. Menneskerettigheter er et sentralt element for å sikre gode, rettferdige sosiale forhold som hensyntar likestilling, mangfold, utdanning og anstendig arbeid.

Lillesands Sparebank omfattes av Åpenhetsloven som stiller krav til gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og redegjørelse av disse. Aktsomhetsvurderinger handler om å identifisere, forebygge, redusere og dokumentere vår håndtering av eventuell negativ innvirkning på anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter i vår virksomhet og hos våre leverandører. Risikovurderingen omfatter menneskene som berøres i de ulike leddene i leverandørkjeden. Det er nedfelt i vår strategi for bærekraft og samfunnsansvar at vi skal utføre særskilte aktsomhetsvurderinger for å sikre at grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold hensyntas. Det skal foretas aktsomhetsvurderinger årlig og vi skal ha en plan for løpende oppfølging av nye leverandører og forretningsforbindelser for å aktivt kunne sikre at vi har en ansvarlig verdikjede.

I Lillesands Sparebank har vi en overordnet målsetning om å aktivt og systematisk legge til rette for et godt arbeidsmiljø og minimere bankens og leverandørers negative miljøpåvirkning. Vi har egne retningslinjer for helse, miljø og sikkerhet som skal sikre at målene oppnås. Bankens etiske retningslinjer skal sørge for at vår drift er ærlig, tillitsvekkende og redelig, samt at atferden er i henhold til gjeldende lover, forskrifter, interne retningslinjer, bransjenormer og de normer som ellers gjelder i samfunnet. Risikoen for negativ påvirkning knyttet til brudd på menneskerettighetene, anstendige arbeidsforhold og rammevurderinger for klima og miljø er vurdert som lav internt i banken, men vi vil arbeide videre med å tydeliggjøre våre styrende dokumenter med hensyn til dette.

Banken har nylig gjennomført aktsomhetsvurderinger av leverandører og forretningsforbindelser. Disse er risikovurdert ut fra innkjøpsvolum, eksisterende kunnskap, geografisk risiko, bransjerisiko, produktrisiko, risiko på virksomhetsnivå og tidligere identifisert risiko. Risikoen for manglete overholdelse av lovverket baserer seg på størrelsen av den negative påvirkningen eller skaden, hvor omfattende det er og om skaden kan rettes

opp i. Funn viser at våre ti største leverandører, som utgjør omtrent 70 prosent basert på innkjøpsvolum, har lav risiko på alle områder. Alle leverandørene våre holder til i Norge og har i hovedsak virksomhet i Norden, med noen få unntak som har virksomhet i den vestlige delen av Europa. Her anses risikoen for brudd på menneskerettighetene som lav. Vi har noen få leverandører med utkontraktert virksomhet i land med høyere risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, eller hvor det er sannsynlig at de kan ha sin verdikjede i risikoutsatte land. Vi har også noen leverandører i bransjer med høyere risiko, men hvor den totale risikoen likevel anses som lav på bakgrunn av undersøkelser og kjennskap til leverandørene. Dette er likevel noe vi vil arbeide videre med for å kontinuerlig forbedre, og vi planlegger å følge opp leverandører og forretningsforbindelser ved å utarbeide egne retningslinjer som regulerer hvordan vi ønsker at de skal forholde seg til ulike forhold knyttet til overholdelse av lovverket og stille konkrete spørsmål dersom det er tvil eller høy risiko for brudd.

LIKESTILLING OG MANGFOLD

Banken har som mål å arbeide for at det skal være full likestilling mellom kjønnene i hele organisasjonen. Banken har tilsluttet seg Kvinner i Finans Charter som skal bidra til å øke andelen kvinner i ledende posisjoner og i spesialistfunksjoner i Norge. Lillesands Sparebank har god likestilling i disse posisjonene i dag, men vi ser at det er viktig med kontinuerlig fokus på området. Ledergruppen består av to kvinner og en mann, og utvidet ledergruppe av tre menn og tre kvinner.

Blant rådgiverne har vi behov for å øke andelen menn, samt et ønske om å senke gjennomsnittsalderen. Det er ansatt to personer under 30 år i 2022. Vi har en målsetning om å ta ansvar vedrørende etnisitet og nedsatt funksjonsevne. I 2022 har vi ansatt en person med en annen etnisitet.

I vårt høyeste organ, generalforsamlingen, er det 10 kvinner og 10 menn. I styret er det to kvinner og fire menn.

Av bankens 26 ansatte er 17 kvinner og ni menn. Seks kvinner arbeider deltid. Vi har ingen som jobber ufrivillig deltid, og har en snittlønn som ikke har ulikheter mellom kvinner og menn. Årsverk med alle ansatte er 23,2 og fast ansatte er 22,2.

BÆREKRAFT

Gjennom hele vår historie har vi jobbet for at lokalsamfunnet skal ha de beste vekstvilkår og utvikle seg bærekraftig. Dette skal vi fortsette med, og det betyr å ta ansvar både for lokalmiljø og globalt miljø. Både banken og lokalsamfunnet står ovenfor betydelig omstilling for å nå målene om at Norge skal legge til rette for 55 % utslippskutt frem mot 2030 og bli et lavutslippsland innen 2050. Samtidig kan fysiske klimaendringer ha betydelige negative konsekvenser. For å imøtekomme dette må vi omstille oss til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innenfor naturens tålegrense samtidig som vi håndterer de negative konsekvensene klimaendringene medfører.

Banken er Miljøfyrtårn-sertifisert, som er et anerkjent miljøledelsessystem rettet mot privat og offentlig sektor. Innenfor rammene av sertifiseringen ønsker banken særlig å

prioritere FNs klimamål 12 (Ansvarlig forbruk og produksjon) og 13 (Stoppe klimaendringene):

«Bærekraftig forbruk og produksjon handler om å gjøre mer med mindre ressurser. I dag forbruker vi mye mer enn hva som er bærekraftig for kloden. For eksempel går en tredjedel av maten som blir produsert bort, uten å bli spist.

For å sikre gode levekår for nåværende og fremtidige generasjoner må også hver enkelt forbruker endre livsstil. Det innebærer å minske ressursbruken, miljøødeleggelsen og klimautslippene som et samfunn og som enkeltperson. På sikt vil dette føre til økonomisk vekst, begrense klimaendringer og øke livskvaliteten til mennesker på jorda.

Mengden klimagasser fortsetter å øke og klimaendringene skjer raskere enn antatt. Effektene av klimaendringene er synlige over hele verden. Den globale gjennomsnittstemperaturen har steget omtrent 1 °C siden den før-industriell tid, i tillegg fortsetter havnivået å stige. De fattigste rammes hardest. Land har levert nasjonale planer for reduksjon, men de er ikke omfattende nok.

Klimaendringer er et globalt spørsmål og kjenner ingen landegrenser. Det er viktig å begrense økningen av gjennomsnittstemperaturen til 1,5 °C dersom verden ønsker å slippe katastrofale konsekvenser i fremtiden. Vi må finne globale løsninger på en rekke områder. I tillegg til å kutte i utslipp og fange og lagre CO₂, må det satses mer på fornybar energi, nye industrielle systemer og endring i infrastruktur. I tillegg må vi investere i å verne, tilpasse oss og begrense skadeomfanget.»

Lillesands Sparebank ønsker å være et forbilde for hvordan vi mener næringslivet kan bidra til lokalsamfunnet. For å bygge opp om en sterk kultur, godt arbeidsmiljø og bærekraftig forretningsdrift stiller vi strenge krav til våre interne prosesser. Overordnet målsetning er å aktivt og systematisk legge til rette for et godt arbeidsmiljø samt minimere bankens og leverandørers negative miljøpåvirkning. Bankens har utarbeidet egne retningslinjer for helse, miljø og sikkerhet som skal sikre at målene oppnås.

Vi skal legge til rette for bærekraftig vekst gjennom vår finansielle forvaltning. Vi skal gi god og ansvarlig rådgivning, tilby klimasmarte tjenester og vi skal ha klare krav og ønsker til hvilke kunder og prosjekter vi finansierer. Bankens finansierer mange ulike formål i lokalsamfunnet, både til privatpersoner og bedrifter. Gjennom å tilby bærekraftige produkter og stille krav til låntakere kan vi bidra til den omstillingen som trengs for å nå klimamålene. Dette innebærer at banken fastsetter kriterier og rutiner for engasjementer som er klima- og miljøvennlige, og utvikler låneprodukter som stimulerer til klima- og miljøsmart adferd.

Banken tilbyr grønne boliglån. I personmarkedet legger banken til rette for klimasmart adferd ved å tilby dette etter gitte kriterier. For eksisterende og nye kunder i bedriftsmarkedet, har banken utviklet en scoremodell for å avdekke ESG-risiko. Bankens finansierer seg ved innskudd fra kunder og ved innlån fra finansmarkedet. Vi har et grønt innlån i portefølje fra KFS. Gjennom å tilby klimasmarte spareprodukter og benytte grønn

markedsfinansiering kan banken legge til rette for at kapital gjøres tilgjengelig for prosjekter som fremmer en bærekraftig fremtid. Dette innebærer at banken skal fastsette kriterier og rutiner for finansiering som er klima- og miljøvennlig, og utvikle innskudds- og finansieringsløsninger som stimulerer til klima- og miljøsmart adferd. Banken arbeider for tiden med løsninger for innhenting av markedsfinansiering til klimavennlige formål.

Lillesands Sparebank har et mål om å ta en rolle som kunnskapsformidler innen bærekraft i møte med kunder, selskaper og bransjer. Vi har tro på at kompetanse, kunnskapsdeling og samarbeid er viktig for at vi sammen kan nå bærekraftsmålene. Dette vil vi arbeide med ved å øke kunnskapen internt og bidra til økt fokus på bærekraft hos våre kunder og i samfunnet.

Banken tilbyr forsikring gjennom Frende Forsikring, finansiering gjennom Brage Finans samt aksje- og fondshandel gjennom Norne Securities. Banken er også deleier i Verd Boligkreditt. Gjennom eierskap i disse selskapene skal vi ta en tydelig og aktiv posisjon for selskapenes arbeid med klimaendringer og bærekraftig utvikling. Dette gjelder spesielt produktene vi formidler i banken, men også selskapenes bærekraftsarbeid generelt. Banken forvalter egne midler ved plassering av overskuddslikviditet og egne investeringer. Bankens midler skal ikke plasseres i verdipapirer med negativ klima- og miljøpåvirkning.

Unngått utslipp tilsvare utslipp fra 158 personbiler (bensin) i ett år*

EIERSTYRING

Som selvstendig, selveiende sparebank har vi ingen eiere som skal ha del i bankens overskudd. Etter at gaveutdelingen er gjennomført, legges overskuddet til bankens fond og virker til beste for lokalsamfunnet.

Banken har som mål å være lokal, nær og personlig. Viktig for kundebehandlingen i banken er å avdekke kundens behov, gi god rådgivning og følge etisk standard.

Sparebankens styringsstruktur følger av særskilte regler i Finansforetaksloven. Dette innebærer andre styringsorganer enn for aksjeselskaper. Vårt verdigrunnlag og forretningsidé med lokal forankring og samfunnsansvar er tuftet på bestemmelser i Finansforetaksloven og bankens vedtekter og betyr blant annet at eierstyringen utøves av generalforsamlingen som er sammensatt dels av innskytervalgte (12), dels av kommunalt oppnevnte (4), dels av ansatte (4).

Det er styret i banken som har rollen som revisjonsutvalg og risikoutvalg. Risk Manager/Complianceansvarlig rapporterer direkte til styret.

Banken har kontrollmekanismer som sikrer at dens beslutninger treffes uavhengig og i samsvar med en klar risikostrategi og kredittpolicy. Disse er nærmere omtalt i denne beretningen.

Her kommer litt info om våre produktselskaper:

FRENDE HOLDING AS

(eierandel 0,58 %) har i fjerde kvartal 2022 et resultat før skatt på 186 (197) millioner kroner. For året som helhet er resultat før skatt 433 (667) millioner kroner. Samlet sett i 2022 har forsikringsteknisk resultat i Skade vært svært godt, mens risikoresultat i Livselskapet ender betydelig svakere enn tidligere. Finansresultatet i kvartalet er 38 (103) millioner kroner, mens finansresultatet for året som helhet er minus 133 (pluss 315) millioner kroner. Frende Skade har et resultat før skatt i kvartalet på 244 (184) millioner kroner. For året som helhet er resultat før skatt 513 (580) millioner kroner. Selskapet har totalt 2.384 (2.231) millioner kroner i bestandspremie fordelt på over 166 600 kunder. Den nasjonale markedsandelen per tredje kvartal 2022 er 3,3 (3,3) %. Isolert i kvartalet er skadeprosenten 44,5 (59,9) %, mens for året som helhet er skadeprosenten 55,2 (65,9) %. Forsikringsteknisk resultat i Skade er svært godt, med god storskadeutvikling og god utvikling i skadefrekvens. I tillegg er det tatt betydelige avviklingsgevinster i 2022 på 416 (154) millioner kroner. Skadeprosent for året ville vært 73,3 (73,1) % ekskl. avviklingsgevinster og 65,9 (63,4) % isolert for kvartalet.

Frende Liv oppnår resultat før skatt i kvartalet på minus 52 (pluss 18) millioner kroner. For året som helhet ender resultatet på minus 56 (pluss 105) millioner kroner. Risikoresultat i kvartalet er preget av opp reservering og styrking av premiereserver. Risikoresultat før opp reservering er bedre enn fjoråret, som var et krevende år, men fortsatt preget av relativt svake resultater innenfor uføreproduktene. Bestandspremien til Frende Liv var ved utgangen året 616 (560) millioner kroner.

BRAGE FINANS AS

(eierandel 1,56 %) er et finansieringsselskap som tilbyr leasing og salgspantlån til bedrifts- og privatmarkedet. Distribusjon av selskapets produkter skjer gjennom eierbanker, eget salgssapparat og via forhandlere. Brage har ytterligere styrket sin markedsposisjon

gjennom 2022 med en vekst i brutto utlån på 3,4 milliarder, tilsvarende en vekst på 20 %. For kvartalet isolert er veksten 1,1 milliarder kroner, hvilket utgjør om lag 5 %. Resultat før skatt endte på 100 (72) millioner kroner i kvartalet. Til tross for økte pengemarkedsrenter, som øker finansieringskostnadene til selskapet, økte rentenettoen i kvartalet til 170 (141) millioner kroner.

Veksten understøttes av god kostnadskontroll, som har medført at selskapets kostnadsprosent er på 26 (26) % i kvartalet. For 2022 som helhet er resultat før skatt 365 (286) millioner kroner drevet av økt rentenetto på 626 (523) millioner kroner. Kostnadsprosenten er 25 (25) %. Ren kjernekapitaldekning endte på 17,1 %, med god margin til gjeldende minste- og bufferkrav på 14,6 %. I fjerde kvartal gjennomførte selskapet en planlagt egenkapitalemisjon mot eierbankene og fikk tilført 400 millioner kroner for å underbygge vekst i porteføljen.

NORNE SECURITIES AS

(eierandel 0,64 %) er et verdipapirforetak som tilbyr investeringstjenester til privatmarkedet, profesjonelle investorer og bedrifter. Omsetningen i 2022 var på 155 (111) millioner kroner og Norne Securities leverte det beste årsresultatet siden selskapet ble etablert i 2008 med 31 (13) millioner kroner. Fjerde kvartal er normalt preget av god transaksjonsaktivitet, og det gjelder også i 2022, til tross for makroøkonomisk usikkerhet. Innen Investment Banking er det fullført flere prosjekter i kvartalet innenfor eiendom samt børsnoteringer av vekstselskaper og sparebanker. Kundeaktiviteten mot privatkunder innen aksje- og fondshandel, har vært noe lavere i kvartalet.

BALDER BETALING

(eierandel 0,86 %) er et selskap som utøver eierskapet i Vipps Holding AS for Lillesands Sparebank og 20 andre sparebanker. Balder Betaling har en eierandel i Vipps Holding AS på 10,5 %, som igjen eier 72,2 % av aksjene i Vipps MobilePay AS.

VERD BOLIGKREDITT AS

(eierandel 5,08 %)
Verd Boligkreditt er ett av tre felleseide OMF-foretak i Norge. Verd ble startet av DSS-bankene og Sparebanken Vest i 2009. SPV solgte seg ut som aksjonær i 2018. Lokalbank kom med som distributør i 2021. Verd Boligkreditt har konsesjon som kredittforetak med rett til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. I motsetning til normal bankfinansiering, hvor banken låner inn penger kun sikret i bankens gode navn og rykte, kan Verd Boligkreditt finansiere sin utlånsvirksomhet gjennom obligasjoner med sikkerhet i boliglånene som ligger i foretaket. Disse obligasjonene utgjør svært liten risiko for tap for investorene, noe som innebærer at Verd Boligkreditt kan låne inn penger til en lavere pris enn eierbankene kan på egenhånd. På denne måten sikrer Verd Boligkreditt at kundene gjennom sine lokale sparebanker fortsatt får konkurransedyktige vilkår på boliglånene sine. Verd Boligkreditt sin samfunnsoppgave er, som beskrevet over, å skaffe banken rimeligere finansiering for at kundene skal få så gode renter som mulig. Banken står for all kontakt med kundene på vegne av Verd Boligkreditt. Verd har derfor kun personopplysninger om kundene som er nødvendige for å kunne drive utlånsvirksomhet til kundene og de benytter ikke disse dataene til annet enn dette formålet. Det er rutiner for å slette historiske data etter en viss periode og videreformidler ikke dataene til andre enn de som må se disse grunnet sitt virke på vegne av samfunnet.

Lånekunder som blir overført til Verd Boligkreditt vil merke lite til at lånet har skiftet eier, annet enn at det sendes ut et notifikasjonsbrev fra eierbanken i forbindelse med overførselen. I tillegg vil årsoppgaven inneholde en ekstra linje. Kundene skal forholde seg til banken sin slik de alltid har gjort og sparebankene forvalter lånet som om det var deres eget. Nettbanken vil også være helt lik som før overførsel.

EXBO SØRLANDET

Exbo Sørlandet har siden oppstarten for vel 18 år siden vokst til å bli en betydelig eiendomsmegler på Sørlandet som stadig tar markedsandeler. Exbo ble etablert i 2004 og var i mange år en privateid meglerkjede med kontorer fra Mandal til Arendal samt Hovden.

I 2016 inngikk Exbo et samarbeid med Lillesands Sparebank og Søgne og Greipstad Sparebank.. Høsten 2017 kjøpte disse to bankene seg inn på eiersiden. Våren 2018 ble det så inngått en samarbeidsavtale med Flekkefjord Sparebank om et samarbeid øst for Kvinesheia, med fokus på Lyngdals- og Farsundsområdet. Samarbeidet var vellykket og i 2020 kom derfor også Flekkefjord Sparebank med på eiersiden, samtidig som Exbo også etablerte kontor i Flekkefjord.

De tre bankene har de senere årene i fellesskap eid 60 % av holdingselskapet til Exbo, mens de opprinnelige gründerne har hatt den andre 40 %-eierposten. Nå endres dette ved at de tre sparebankene i fellesskap tar 100 % eierskap til eiendomsmegleren Exbo Sørlandet, gjennom et holdingselskap som bankene vil eie 1/3-del av hver. De tidligere private eierne Heidi C. Gabrielsen, Terje Kvelland Skaara og Pål Ødegård vil fortsette i sine respektive stillinger i selskapet, så her blir det «business as usual».

Exbo omsetter 950 eiendommer og 180 kontraktsoppdrag årlig på Sørlandet.

Lillesands Sparebank, Flekkefjord Sparebank og Søgne og Greipstad Sparebank er tre helt selvstendige lokale sparebanker som har solid forankring i sine områder. De tre bankene vil ved å ta denne eierposisjonen i Exbo skape den beste kundeopplevelsen med personlig service og god rådgivning over

hele Sørlandet, både hva angår eiendomsmegling og banktjenester. Kundene skal være i fokus og både bankene og Exbo skal fortsette å ha den lokale profilen.

DE SAMARBEIDENDE SPAREBANKENE

DSS ble opprettet i 2008. Formålet med samarbeidet er å utnytte potensialet gjennom felles innkjøp og standardisering. Hensikten er å styrke de lokale sparebankenes konkurranseevne gjennom økt og formalisert samarbeid. Lillesands Sparebank, Flekkefjord Sparebank, Haugesund Sparebank, Luster Sparebank, Skudenes & Aakra Sparebank, Spareskillingsbanken, Søgne og Greipstad Sparebank og Voss Sparebank er alle samarbeidspartnere i DSS.

UTSIKTER FOR KOMMENDE ÅR

Forventningsindeksen som måler bedriftenes forventninger de neste seks månedene, har falt betydelig siden første kvartal 2022. I fjerde kvartal er reduksjonen i forventningene enda mer markant enn foregående kvartal. Forventningsindeksen ligger med dette godt under

sitt historiske gjennomsnitt. Det er nedgang i alle næringer.

Bedriftene melder i kvartalet om nedgang i forventninger til alle indikatorer; etterspørsel, investeringer, sysselsetting og lønnsomhet. Det er spesielt forventningene til etterspørsel og lønnsomhet som har størst nedgang fra foregående kvartal.

Etter flere år med stabile og forutsigbare ramme betingelser er situasjonen nå i endring i form av økt usikkerhet og et mer utfordrende makroøkonomisk bilde. Krig i Europa, høy inflasjon, høyere energipriser og høyere renter preger markedet på vei ut av pandemien.

Hensikten med høyere styringsrente fra sentralbankene er å ta ned presset i økonomien og redusere inflasjonen. Dersom en ikke lykkes med dette på kort sikt, er risikoen til stede for en «hard» landing i de fleste økonomier ved at sentralbankene må stramme inn ytterligere.

Utsiktene for 2023 er derfor preget av mer uforutsigbarhet. Deler av næringslivet kan få utfordringer selv om en får kontroll på inflasjonen, og det er grunn til å anta at antall konkurser vil øke. Lavere etterspørsel og kredittvekst må ses i sammenheng med presumptivt høyere arbeidsledighet, lavere disponibel inntekt for husholdningene og gjennom det lavere lånekapasitet. Dette kan påvirke banken gjennom

lavere utlånsvekst og høyere tap. Lillesands Sparebank har over tid bygget opp en betydelig soliditet, og har buffere til å tåle et nedgangsscenario.

Lillesands Sparebank sin markedsposisjon er god, og er styrket de senere årene. Banken har jobbet målrettet med å styrke verdiforslaget. Styret forventer at dette også vil være tilfelle for 2023. Lavere markedsvekst og skjerpet konkurranse kombinert med at bankene er godt kapitaliserte, vil kunne føre til hardere konkurranse om utlånskronene. Dette gjelder særlig personmarkedet. Styret forventer likevel at banken tar markedsandeler i 2023, og har en ambisjon om 7 % utlånsvekst i personmarkedet. Banken har over flere år styrket sin posisjon i bedriftsmarkedet og ønsker å beholde denne.

De usikre rammebetingelsene har i 2022 ført til økte kreditt spreader. Kombinert med høyere pengemarkedsrenter innebærer dette at bankens kostnader på markedsfinansieringen

har økt, og vil øke mer over tid etter hvert som finansieringen rulleres. Lillesands Sparebank har i 2022 økt overføringsgraden til Verd Boligkreditt i stedet for markedsfinansiering.

I sum er derfor et sannsynlig scenario at konkurransen fører til lavere utlånsmarginer enn hva som har vært tilfelle siste halvdel av 2022, mens et økt rentenivå bør gi mulighet for å opprettholde gode innskuddsmarginer. Volatile kapitalmarkeder fører til høyere kostnad på kapitalmarkedsfinansieringen. De siste årene har tapene i bankene vært lave. Tapene i 2023 vil kunne bli høyere enn det vi har sett de senere årene, men Lillesands Sparebank har over tid bygget opp solide kapitalbuffer som gjør banken godt posisjonert til å håndtere dette på en god måte.

Moderat kredittrisiko med høy andel personmarkedseksposering, godt kredittarbeid og en diversifisert bedriftsmarkedsportefølje bidrar til å holde tapskostnadene nede. Det er videre forventet at bankens rene kjernekapitaldekning vil være godt over alle minimums- og bufferkrav, selv ved et motsyklisk bufferkrav tilbake på nivået det var før covid-19.

Styret legger vekt på vekst, lønnsomhet og kostnadskontroll for å sikre konkurransekraft og tilfredsstillende avkastning. Økt inflasjon og økte renter vil imidlertid legge press på alle kostnadselementer i 2023. Utfallsrommet på lønnsjusteringer synes særlig stort. Selv om rammebetingelsene er mer usikre enn på lenge med forventning om økte tap, venter styret likevel at disse målene nås i 2023.

TAKK

Styret vil rette en hjertelig takk til våre kunder og øvrige samarbeidspartnere for deres oppslutning om banken i 2022. Vi vil også takke alle ansatte for flott innsats og godt samarbeid i året som er gått.

Lillesand, 27. februar 2023

I styret for Lillesands Sparebank

Elektronisk signert i Admincontrol

Harald Jacobsen
leder

Inger Vollstad
nestleder

Knut Harald Kvifte

Heikki Erling Systad

Siv Wiken

Niklas Grønning
ansattes representant

Anne-Grethe Knudsen
adm. banksjef

RESULTATREGNSKAP

01.01.22 – 31.12.22

Beløp i hele tusen

	Note	2022	2021
Renteinntekter og lignende inntekter	5	104.987	80.710
Rentekostnader og lignende kostnader	5	37.612	24.168
Netto renteinntekter	5	67.375	56.542
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	6	14.915	12.062
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	6	244	260
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	6,17	7.884	9.134
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	3,6,7,15	4.672	3.269
Andre driftsinntekter	6	318	319
Lønn og andre personalkostnader	8,9,30	26.396	22.843
Andre driftskostnader	10	26.941	23.500
Av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler	18	1.276	1.275
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	3,11,16	698	-1.975
Resultat før skatt fra videreført virksomhet		39.610	35.422
Skatt på resultat fra videreført virksomhet	12	4.412	8.538
Resultat etter skatt fra videreført virksomhet		35.198	26.884
Resultat før andre inntekter og kostnader		35.198	26.884
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	8	97	-34
Andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet			
Øvrige andre inntekter og kostnader		-21	-1.554
Skatt på andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet		19	-397
Sum andre inntekter og kostnader		96	-1.986
Totalresultat for regnskapsåret		35.294	24.898

BALANSE

01.01.22 – 31.12.22

Beløp i hele tusen

EIENDELER

	Note	2022	2021
Kontanter og kontantekvivalenter	13,14	79.743	80.430
Utlån til og fordringer på kredittinst. og finansieringsforetak	3,13,15,23,25	178.723	180.191
Utlån til og fordringer på kunder	3,11,13,16,24	3.189.541	3.126.136
Rentebærende verdipapirer	3,13,14	179.729	214.221
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	3,13,14,17	160.470	125.470
Varige driftsmidler	18	19.506	19.065
Andre eiendeler	12,13	6.859	6.758
Sum eiendeler		3.814.570	3.752.271

GJELD OG EGENKAPITAL

	Note	2022	2021
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	13,15	82.163	80.428
Innskudd og andre innlån fra kunder	13,14,15,19	2.621.918	2.533.666
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	13,15,20	552.882	612.850
Annen gjeld	13,21	32.640	20.977
Avsetninger	3,8,11,12,13,15	385	3.039
Sum gjeld		3.289.953	3.250.960
Fond for urealiserte gevinster		45.757	40.451
Sparebankens fond		461.299	443.812
Gavefond		17.561	17.048
Sum opptjent egenkapital		524.618	501.311
Sum egenkapital	23	524.618	501.311
Sum gjeld og egenkapital		3.814.570	3.752.271

Poster utenom balansen

Betingede forpliktelser	17.392	18.956
Forpliktelser	173.564	155.324

Lillesand, 27. februar 2023 - i styret for Lillesands Sparebank

Elektronisk signert i Admincontrol

Harald Jacobsen
Leder

Inger Vollstad
Nestleder

Knut Harald Kvifte

Siv Wiken

Heikki Erling Systad

Niklas Grønning
Ansattes representant

Anne-Grethe Knudsen
Adm. banksjef

ENDRING I EGENKAPITAL

Beløp i hele tusen

	Fond for urealiserte gevinster	Sparebankens fond	Gavefond	Egenkapital
Egenkapital pr. 01.01.2021	27.233	435.513	20.360	483.106
Overført fond for urealiserte gevinster	13.218			13.281
Årsresultat		10.285	3.500	13.785
Andre inntekter og kostnader		-1.986		-1.986
Belastet gavefondet			-6.812	-6.812
Egenkapital pr. 31.12.2021	40.451	443.812	17.048	501.311
Overført fond for urealiserte gevinster	5.306			5.306
Årsresultat		26.391	3.500	29.891
Avsatt til kundeutbytte		-9.000		-9.000
Andre inntekter og kostnader		96		96
Belastet gavefondet			-2.987	-2.987
Egenkapital pr. 31.12.2022	45.757	461.299	17.561	524.618

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Beløpt i hele tusen

	2022	2021
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	97.930	72.840
Inn-/utbetalinger på utlån til kunder	- 64.984	5.135
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	- 20.523	- 12.646
Inn-/utbetalinger på innskudd fra kunder	88.252	160.084
Netto rentebetalinger på lån/innskudd fra kredittinstitusjoner og sentralbank	1.628	3.813
Netto inn-/utbetaling av lån/innskudd til/fra kredittinstitusjoner	3.044	- 78.820
Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner	1.422	520
Kjøp og salg av sertifikater og obligasjoner	30.456	- 52.659
Andre innbetalinger	15.541	14.265
Driftsutbetalinger	- 52.199	- 34.629
Periodens betalte skatt	- 4.619	- 5.347
Betalte gaver	- 2.987	- 6.813
Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter (A)	92.962	65.741
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Utbetaling vedr. kjøp av varige driftsmidler	- 1.717	- 2.071
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	-	-
Kjøp og salg av aksjer	- 26.637	3.088
Utbytte fra aksjer	7.884	9.134
Likviditetsendring vedr investeringer (B)	- 20.470	10.151
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetalinger ved utstedelse av verdipapirgjeld	-	200.000
Innbetalinger ved salg av egne obligasjoner	-	-
Utbetalinger ved innfrielse av verdipapirgjeld	- 60.000	- 238.000
Renteutbetalinger og over-/underkurs på verdipapirgjeld	- 11.691	- 8.855
Inn/utbetalinger på ansvarlig lån	-	-
Renteutbetalinger på ansvarlig lån	-	-
Inn/utbetalinger på lån fra kredittinstitusjon	-	- 30.000
Renteutbetalinger på lån fra kredittinstitusjon	- 1.488	- 656
C Netto likviditetsendring fra finansieringsaktiviteter	- 73.179	- 77.511
Sum endring likvider (A+B+C)	- 687	- 1.619
Likviditetsbeholdning 1.1	80.430	82.049
Likviditetsbeholdning pr 31.12	79.743	80.430
Likviditetsbeholdningen består av:		
Kontanter og fordringer på sentralbanken	79.743	80.430
Likviditetsbeholdning	79.743	80.430

NOTER

BANKENS ÅRSREGNSKAP ER UTARBEIDET I OVERENSSTEMMELSE MED REGNSKAPSLOVEN, FORSKRIFT OM ÅRSREGNSKAP FOR BANKER, ØVRIGE LOVER OG BESTEMMELSER FOR SPAREBANKER OG GOD REGNSKAPSSIKK FOR ØVRIG. DET ER UNDER DEN ENKELTE NOTE REDEGJORT FOR DE BENYTTETE REGNSKAPSPRINSIPPER. ALLE TALL ER OPPGITT I 1000 KRONER SÅ FREMT DET IKKE ER ANGITT NOE ANNET.

NOTE 1 GENERELL INFORMASJON

Lillesands Sparebank er en selvstendig sparebank lokalisert i Lillesand. Banken tilbyr banktjenester for person- og bedriftsmarkedet med hovedvekt på Lillesand kommune og tilgrensende kommuner.

Årsregnskapet for 2022 ble godkjent av styret 27. februar 2023.

NOTE 2 SAMMENDRAG AV DE VIKTIGSTE REGNSKAPSPRINSIPPENE

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av regnskapet. Disse prinsippene er benyttet konsekvent i alle perioder dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med forskrift om årsregnskap for banker mv § 1-4 (2) b) i samsvar med IFRS med mindre annet følger av forskriften.

Utarbeidelse av regnskap i samsvar med forskriften krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av bankens regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 3.

Banken har i tråd med Forskriftens § 7-2 valgt å fravike følgende notebestemmelser under IFRS:

- IFRS 13. Det gis i stedet opplysninger om virkelig verdi i samsvar med forskriftens § 7-3
- IFRS 15.113-128
- IAS 19.135 litra c og IAS 19.145-147

Banken har valgt å regnskapsføre utbytte i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

Nye og endrede standarder som er tatt i bruk av banken i 2022

Banken har ikke tatt i bruk nye eller endrede standarder i 2022 som har hatt vesentlig betydning for regnskapet.

Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor banken ikke har valgt tidlig anvendelse

Vedtatte standarder og fortolkninger med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt er ikke vurdert å ha vesentlig betydning for banken og er derfor ikke nærmere omtalt her.

Omregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Regnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som også er bankens funksjonelle valuta. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til kurs på balansedagen. Verdiendringer som følge av endret kurs mellom transaksjons- og balansedag resultatføres.

Inntektsføring

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentes metode. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid.

Inntektsføring av renter etter effektiv rentes metode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost og til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader. For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres som «Netto verdiendringer og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter».

Renteinntekter på engasjementer i trinn 3 i tapsmodellen beregnes som effektiv rente av nedskrevet verdi. Banken inntektsfører renter basert på brutto bokførte verdier på lånene som inngår i trinn 1 og 2.

Inntekter fra gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester resultatføres over den perioden tjenesten ytes.

Utbytte fra aksjeinvesteringer resultatføres på det tidspunkt utbyttet er vedtatt på generalforsamlingen.

Innregning og fraregning av finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt banken blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og banken i hovedsak har overført risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Klassifisering og etterfølgende måling av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende målekategorier:

Finansielle eiendeler:

- Amortisert kost (AMK)
- Virkelig verdi med verdiendring over resultatet (FVPL) eller
- Virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader (FVOCI)

Finansielle forpliktelser:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

Finansielle eiendeler klassifiseres basert på en vurdering av bankens forretningsmodell for styring av eiendelene og instrumentets kontraktsmessige kontantstrømmerkarakteristikk.

Finansielle eiendeler med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer, måles til amortisert kost.

Finansielle eiendeler med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og å selge, måles til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader. Renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presenteres i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over andre inntekter og kostnader skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Tapsnedskrivninger

Etter IFRS 9 skal tapsnedskrivninger innregnes basert på forventet kreditttap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også ubenyttet kreditt, lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring, er avsetningene basert på 12-måneders forventet tap («trinn 1»). 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, men det ikke foreligger objektive bevis på tap, er avsetningene basert på forventet tap over hele levetiden («trinn 2»). Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig og det foreligger objektive bevis på verdifall (mislighold), avsettes for forventet tap over levetiden («trinn 3»).

Uavhengig av dette kan en anta at kredittrisiko ikke har økt vesentlig siden førstegangsinnregning dersom det finansielle instrumentet anses å ha en lav kredittrisiko på rapporteringstidspunktet. Banken har benyttet unntaket om lav kredittrisiko for balansepostene «Kontanter og kontant-ekvivalenter» og «Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak».

Kontanter og kontantekvivalenter

Bankens «Kontanter og kontantekvivalenter» er utelukkende kontanter samt fordringer mot Norges Bank. Norges Bank er ratet AAA hos Moodys og AAA/A-1+ fra S&P og har dermed lav

kredittrisiko, og banken gjør følgelig ikke noen tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

Utlån til og fordringer til kredittinstitusjoner og finansieringsforetak

«Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak» er mot norske finansinstitusjoner med god rating og er dermed vurdert til å oppfylle standardens presumpsjon om lav kredittrisiko. Banken vurderer at dette sammenholdt med LGD vil gi uvesentlige tapsavsetninger og en har derfor ikke foretatt tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

Utlån til og fordringer på kunder

Etter bestemmelsene i IFRS 9 har banken valgt tapsgradsmetoden for å estimere forventet kreditttap. Ved bruk av tapsgradsmetoden deles utlånsporteføljen inn i segmenter med felles kredittrisiko-egenskaper og forventet tap utledes i utgangspunktet fra historiske tapstall for de ulike segmentene.

Banken har delt utlånsporteføljen i to segmenter: engasjementer mot næringsliv og engasjementer mot privatpersoner. Lån til personlig næringsdrivende er plassert i førstnevnte segment.

Banken har historisk hatt lave tap i begge segmentene, og dette medfører at det er utfordrende å utarbeide valide tapsestimater basert på egen tapshistorikk. Usikkerhet knyttet til markedene både for næringseiendom og boligeiendom tilsier at banken må forvente noe høyere tap enn historikken tilsier. For å ta hensyn til engasjementenes iboende risiko har banken valgt å ta utgangspunkt i norske sparebankers netto bokførte tap i perioden 1995-2021. Banken har historisk hatt noe lavere tap enn landsgjennomsnittet, og forutsetter i at netto bokførte tap samlet for banken vil utgjøre 0,10 % av brutto utlån ved normale makroforhold.

Benyttede tapsgrader for næringssegmentet er 0,26 % og tilsvarende 0,04 % for privatsegmentet gitt normale økonomiske tider. Det er tilsvarende fastsatt tapsgrader for oppgangstider og moderate nedgangskonjunkturer. For å ta hensyn til at tap kan bli forholdvis mye høyere i en alvorlig nedgangskonjunktur er det også fastsatt egne tapsgrader som gjenspeiler dette. Tapshistorikk og tapsgrader i ulike scenarioer blir evaluert årlig og vedtatt av bankens styre.

Hvilke tapsgrader som skal anvendes over tidshorisonten i tapsmodellen bestemmes av ledelsens beste anslag på den fremtidige makroøkonomiske utviklingen på balansedagen. Banken benytter SSBs prognoser for arbeidsledighet, utlånsrente på rammekreditter, BNP for Fastlands-Norge samt boligpris som utgangspunkt for ledelsens vurdering av makropåvirkning i modellen. Tapsgrader, oppside- og nedsidescenarioer med tilhørende sannsynligheter gitt forventet makrosituasjon anvendes deretter på forventet eksponering gjennom levetiden i de ulike segmentene.

Banken har beregnet forventet levetid for utlån basert historiske tall for segmentenes nedbetaling. Nedbetalinger i denne sammenheng innebærer avdragsbetalinger, innfrielse og refinansiering. Banken har også tatt hensyn til at kunder i de svakeste risikoklassene har lavere sannsynlighet for førtidig innfrielse og refinansiering. Banken regner inn eksponering over kommende 15 år for utlån basert for total forventet nedbetaling.

Levetid for løpende kreditter er basert på historikk og vurderinger om perioden banken vil være eksponert for kredittrisiko, og forventede tap ikke ville blitt begrenset av kredittrisiko-håndteringstiltak i segmentene.

Forutsetninger og parametere som er benyttet på balansedagen er vist i note 12.

Trinn 1 Ved første gangs regnskapsføring beregner banken et dag-1 tap, tilsvarende 12 måneders forventet kredittap. Trinn 1 omfatter alle finansielle eiendeler som ikke har en vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning. Avsetningen for tap tilsvarer neste 12 måneders forventede tap. Alle lån og fordringer som ikke er overført til trinn 2 eller 3 er plassert i denne kategorien.

Trinn 2 Omfatter lån og fordringer som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. For disse eiendelene avsettes det for forventet tap over hele den forventede levetiden. Banken har definert at vesentlig økning i kredittrisiko ved utlån til kunder inntreffer dersom betaling er forsinket med 30 dager eller mer, og/eller der hvor svekket betjeningssevne avdekkes i bankens risikomodeller gjennom økning på to risikoklasser. Lån med betalingslettelser medfører klassifisering i minimum trinn 2. Renteinntekter knyttet til utlån i trinn 1 og trinn 2 blir beregnet effektivrentemetoden basert på den brutto balanseførte verdien av utlån.

Trinn 3 Består av misligholdte utlån og fordringer. For disse eiendelene avsettes det også for forventet tap over hele den forventede levetiden. Banken gjennomgår jevnlig misligholdte engasjementer og foretar ved behov nedskrivning ved bruk av kontantstrømmetoden. I kontantstrømmetoden blir kundens fremtidige kontantstrømmer estimert, inkludert realisering av eventuelle sikkerheter. Differansen mellom nåverdien av fremtidige kontantstrømmer og balanseført engasjement utgjør tapsavsetningsbeløpet.

Lånene i trinn 3 er presentert netto i balansen og renteinntekter på utlån i blir beregnet basert på netto balanseført verdi.

Lån som er i trinn 2 eller 3 kan ikke reklassifiseres til et lavere trinn før etter minimum 3 måneder etter at de er erklært friske igjen.

Mislighold

Ved vurdering av hva som utgjør mislighold legger banken til grunn retningslinjer fra European Banking Authority om hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen samt presiseringer i CRR/CRD IV-forskriften.

Et engasjement regnes som misligholdt når et betalingskrav er forfalt mer enn 90 dager og beløpet er vesentlig (betalingsmislighold), eller dersom det er usannsynlig at kunden vil være i stand til å innfri alle forpliktelsene sine ("unlikelihood to pay").

Grenser for vesentlig beløp er 1.000 kr. for personkunder/masse-markedseksponeringer og 2.000 kr. for foretak. For at betalingsmislighold skal inntreffe må samtidig misligholdt beløp overstige 1 % av kundens engasjement. Det er også innført smitte- og karanteneregler.

Dette er i samsvar med standarden presumpsjon på at det foreligger et mislighold hvis de kontraktuelle kontantstrømmene er mer enn 90 dager etter forfall og/eller for kunder hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall som følge av én eller flere hendelser som har funnet sted etter førstegangsinnregning av eiendelen.

Det vil være tilfeller der vesentlig betalingsmislighold over 90 dager ikke er årsak til verdifallet. Isteden kan den samlede virkningen av en eller flere andre hendelser ha vært årsak til verdifallet ("unlikelihood to pay"). Objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av eiendeler har falt i verdi inkluderer observerbare opplysninger som banken blir oppmerksom på ved følgende hendelser:

- vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller debitor,
- kontraktsbrudd, for eksempel mislighold eller manglende betaling av forfalte renter eller forfalt hovedstol,
- når banken, av økonomiske eller juridiske grunner knyttet til låntakers finansielle vanskeligheter, gir låntaker en innrømmelse som långiver ellers ikke ville ha vurdert,
- når det blir sannsynlig at låntaker vil gå konkurs eller utsettes for en annen form for finansiell omorganisering.

Konstatering av tap

Konstatering av tap (fraregning av balanseført verdi) foretas når banken ikke har rimelige forventninger om å gjenvinne et engasjement i sin helhet eller en del av den. Kriterier når dette skal gjøres er blant annet

- ved avsluttet konkurs i selskaper med begrenset ansvar,
- ved stadfestet akkord/gjeldsforhandlinger,
- ved avvikling for øvrige selskaper med begrenset ansvar,
- ved avsluttet bo ved dødsfall,
- ved rettskraftig dom,
- når sikkerheter er realisert.

Modifikasjon

Når de kontraktsregulerte kontantstrømmene fra en finansiell eiendel blir reforhandlet eller på annen måte endret, og reforhandlingen eller endringen ikke fører til fraregning av den finansielle eiendelen, beregnes den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi på nytt og det innregnes en endringsgevinst eller et endringstap i resultatet. Den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi beregnes på nytt som nåverdien av de reforhandlede eller endrede kontraktsregulerte kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eventuelle påløpte kostnader eller honorarer justerer den endrede finansielle eiendelens balanseførte verdi og nedskrives over den endrede finansielle eiendelens gjenværende levetid.

Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler og eventuelle forpliktelser innregnes til virkelig verdi. Differansen mellom virkelig verdi av netto overtatte eiendeler og balanseført verdi av utlånet resultatføres som tap

på utlån. Med mindre overtatte eiendeler kvalifiserer for regnskapsføring under IFRS 5 Anleggsmidler holdt for salg og avviklet virksomhet, blir eiendelene klassifiseres etter sin art i bankens regnskap. For overtatte selskaper foretas det en vurdering i forhold til konsolidering.

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelse til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Postene måles i etterfølgende perioder til virkelig verdi.

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan byttes i, eller en forpliktelse kan gjøres opp imellom uavhengige parter. Ved beregning legges forutsetning om fortsatt drift til grunn og avsetning for kredittrisiko i instrumentet blir inkludert ved verdsettelsen.

For finansielle instrumenter der motsvarende markedsrisiko kan påvises med tilstrekkelig sannsynlighet, benyttes midtkurser på balansedagen. Øvrige finansielle eiendeler og forpliktelser verdsettes til henholdsvis kjøps- og salgskurser. For finansielle instrumenter der det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller volatiliteter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner, benyttes den noterte prisen innhentet fra enten en børs eller megler. I den grad det ikke er notert priser for instrumentet, dekomponeres instrumentet, og verdsettes på bakgrunn av priser på de enkelte komponentene. Dette omfatter sertifikater og obligasjoner.

Rentebærende verdipapirer er del av en portefølje hvor verdipapirer selges og kjøpes løpende, og porteføljen blir regnskapsført til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Realiserte og urealiserte gevinster og tap inngår i «Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter.» mens renteinntekter i inngår i linjen «Renteinntekter og lignende inntekter».

Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet under IFRS 9. Realiserte og urealiserte gevinster og tap inngår i netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter mens mottatt utbytte inngår i utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter.

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til virkelig verdi over utvidet resultat

Finansielle eiendeler og forpliktelser som føres til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader regnskapsføres ved anskaffelse til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader måles i etterfølgende perioder til virkelig verdi.

Utlån til kunder med pant i bolig har kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer. Disse holdes i en forretningsmodell med formål både å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og salg, da banken selger boliglån med flytende rente til Verd Boligkreditt AS. Samme selskap kan selge utlån tilbake til banken. Disse utlånene regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendringer

over utvidet resultat. Endringer i virkelig verdi blir ført over andre inntekter og kostnader, mens renteinntektene føres over renteinntekter beregnet etter effektivrentemetode av utlån til og fordringer på kunder. Eventuelle nedskrivninger presenteres som kredittap på utlån målt til amortisert kost eller virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader under resultat fra videreført virksomhet. Verdiendringer ført over andre inntekter og kostnader reklassifiseres til netto verdiendring og gevinst/tap på utlån og fordringer ved salg eller annen avhendelse av eiendelene.

Finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost

Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonskostnader. Andre forpliktelser regnskapsført til amortisert kost balanseføres første gang til virkelig verdi med fradrag for transaksjonskostnader.

Utlån til kunder som har kontraktsmessige kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer, og holdes i en forretningsmodell med formål å bare motta kontraktsfestede kontantstrømmer, regnskapsføres til amortisert kost. Renteinntekter er inkludert i renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kunder.

Kontanter og kontantekvivalenter samt utlån til kredittinstitusjoner og finansieringsforetak har kontraktsmessige kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og holdes i en forretningsmodell for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer, og disse regnskapsføres til amortisert kost. Renteinntekter og -kostnader er inkludert i renteinntekter/rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak.

Finansielle forpliktelser består av innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak, innskudd og andre innlån fra kunder samt gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer. Alle disse postene måles til amortisert kost. Rentekostnader inngår i de respektive resultatlinjene under rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden. Klassifiseringen av finansielle instrumenter fremgår av note 14.

Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen bare når det er en ubetinget motregningsrett som kan håndheves juridisk og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

Tilknyttet selskap

Tilknyttet selskap er foretak der banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll eller felles kontroll, over den finansielle og operasjonelle styringen. Betydelig innflytelse foreligger normalt når banken har en eierandel mellom 20 % og 50 %. Tilknyttet selskap innregnes etter egenkapitalmetoden. Det innebærer at eierandelen ved første gangs innregning føres til kostpris og justeres deretter for bankens andel av resultatet i det tilknyttede selskapet og mottatte utbytter. Ved indikasjoner på verdifall av investeringen, gjennomføres det en nedskrivningstest. Investering i tilknyttet selskap gjelder bankens investering i LSG Eiendomsmegling AS.

Varige driftsmidler

Materielle eiendeler er klassifisert som varige driftsmidler og vurderes til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer utgifter direkte relatert til anskaffelsen. Reparasjoner og vedlikehold kostnadsføres løpende i resultatregnskapet. Varige driftsmidler avskrives lineært over forventet brukstid. Avskrivbare eiendommer avskrives over 10 - 50 år, Inventar etc. avskrives over 0 - 10 år og IT-utstyr over 3 år. Eiendelenes restverdier og brukstider vurderes årlig og justeres om nødvendig. Det vurderes også løpende hvorvidt det foreligger behov for nedskrivning.

Immaterielle eiendeler

Kjøpt programvare/-lisenser og bankens tilknytning til norsk infrastruktur for betalingsformidling er klassifisert som immaterielle eiendeler og balanseføres til anskaffelseskost med tillegg av utgifter til å gjøre programvaren klar til bruk. Disse avskrives i samsvar med avtalenes varighet og eiendelens forventede økonomiske levetid. Eiendelenes restverdier og brukstider vurderes årlig og justeres om nødvendig. Det vurderes også løpende hvorvidt det foreligger behov for nedskrivning.

Pensjoner

Banken har innskuddsbasert pensjonsordning alle ansatte, og ordningen ivaretas av et livselskap. Banken betaler et årlig tilskudd til den enkelte ansattes kollektive pensjonssparing. Banken har ingen ytterligere forpliktelser etter at det årlige innskuddet er betalt. Premie inklusive arbeidsgiveravgift kostnadsføres direkte.

Partene i arbeidslivet har inngått avtale om ny AFP-ordning, og premien beregnes av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere. Det foreligger en underdekning i ordningen. Ved eventuell avvikling av ordningen har foretakene som deltar i ordningen plikt til fortsatt premiebetaling for dekning av pensjonsutbetalinger til arbeidstakere som er tiltrådt eller som fyller vilkårene for avtalefestet pensjon på avviklingstidspunktet. Premie inklusive arbeidsgiveravgift kostnadsføres direkte.

Skatter

Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret samt endring i utsatt skatt på midlertidige forskjeller. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom balanseposters regnskapsførte og skattemessige verdi. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp. Utsatt skattefordel blir balanseført i den grad det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt.

Kontantstrømpoppstilling

Kontantstrømpoppstilling er utarbeidet ved bruk av indirekte metode.

Hendelser etter balansedagen

Informasjon som fremkommer etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen, vil inngå i grunnlaget for vurdering av regnskapsestimater i regnskapet og vil således være hensyntatt i årsregnskapet.

Hendelser som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom disse er vesentlige.

Disse hendelsene kan i noen grad være basert på estimater og skjønnsmessige vurderinger, og det vises til note 3 vedr. kritiske estimater.

NOTE 3 KRITISKE ESTIMATER

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet har bankens ledelse benyttet estimater basert på beste skjønn og forutsetninger som er vurdert å være realistiske. Det vil kunne oppstå situasjoner eller endringer i markedsforhold som kan medføre endrede estimater, og dermed påvirke selskapets eiendeler, gjeld, egenkapital eller resultat.

Selskapets mest vesentlige regnskapsestimater er knyttet til følgende poster:

- Nedskrivning for forventet tap på utlån
- Virkelig verdi for finansielle instrumenter

Nedskrivning for forventet tap på utlån

For engasjementer som er omfattet av tapsgradsmodellen, bygger modellen på flere kritiske forutsetninger som banken fastsetter. Disse forutsetningene påvirker størrelsen på forventet tap på utlån. De kritiske forutsetningene er risikoklassifiseringen, utvikling i risikoklassifisering, forventet levetid og tapsgrad. I tillegg vil konjunkturutvikling og makrovariabler tillegges vekt. For engasjementer som er i mislighold og som er i trinn 3 i modellen benyttes kontantstrømmomodellen for å fastsette forventet tap. Tapet beregnes da som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med utlånets opprinnelige effektive rentesats. Estimering av fremtidig kontantstrøm gjøres på grunnlag av skjønn relatert til sannsynlige utfall for blant annet markedsutvikling og konkrete forhold for det enkelte engasjement, herunder verddivurderinger av sikkerheter.

På grunn av betydelig estimatusikkerhet vises det sensitivitetsanalyser gitt endring i ulike parametere og dette fremgår av note 11.

Virkelig verdi for finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked, fastsettes ved å bruke ulike verdsettelsesteknikker. I disse vurderingene søker banken i størst mulig grad å basere seg på markedsforholdene på balansedagen. I den grad det er praktisk mulig benyttes observerbare data, men på områder som kredittrisiko, volatilitet og korrelasjoner byttes ut med pensjonsforpliktelser må det benyttes estimater. Endring i forutsetningene om disse faktorene kan påvirke virkelig verdi på finansielle instrumenter.

Virkelig verdi for finansielle instrumenter fremgår av note 15.

NOTE 4 SEGMENTER

Ut fra bankens størrelse og satsningsområder er alle kredittaktiviteter samlet i et kredittområde. Banken styrer og følger opp kredittaktivitetene som et samlet forretningsområde.

NOTE 5 NETTO RENTEINNTEKTER

	2022	2021
Renteinntekter beregnet etter effektiv rentemetoden av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3.474	4.638
Renteinntekter beregnet etter effektiv rentemetoden av utlån til og fordringer på kunder	97.930	72.840
Renteinntekter av rentebærende verdipapirer	1.798	541
Øvrige renteinntekter	1.785	2.691
Sum renteinntekter og lignende inntekter	104.987	80.710
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på gjeld til kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	1.846	825
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på innskudd fra og gjeld til kunder	20.523	12.646
Rentekostnader beregnet etter effektivrentemetoden på utstedte verdipapirer	13.724	9.057
Sikringsfondsavgift	1.519	1.640
Sum rentekostnader og lignende kostnader	37.612	24.168
Netto renteinntekter	67.375	56.542

NOTE 6 NETTO ANDRE DRIFTSINNTEKTER

	2022	2021
Provisjonsinntekter garantier	335	331
Provisjoner fra investeringstjenester	440	381
Provisjonsinntekter fra betalingsformidling	7.216	6.042
Provisjonsinntekter fra kredittformidling	2.389	793
Provisjonsinntekter fra forsikringstjenester	3.748	3.678
Leasing	356	657
Provisjonsinntekter fra andre banktjenester	431	179
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	14.915	12.062
Provisjonskostnader ved betalingsformidling	-244	-260
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-244	-260
Inntekter av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	7.884	9.134
Sum utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	7.884	9.134
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	4.672	3.269
Andre driftsinntekter	318	319
Netto andre driftsinntekter	27.545	24.524

NOTE 7 NETTO VERDIENDRING OG GEVINST/TAP PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

	2022	2021
Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	-4.160	738
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter	8.418	2.391
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater	414	140
Netto verdiendring og gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	4.672	3.269

NOTE 8 LØNN, ANDRE PERSONALKOSTNADER OG PENSJONSKOSTNADER

	2022	2021
Lønn	18.948	16.493
Pensjonskostnader	2.591	1.967
Sosiale kostnader	4.856	4.383
Lønn og andre personalkostnader	26.396	22.843
	2022	2021
Pensjonskostnader		
Pensjonskostnad innskuddsordning	2.174	1.440
Kostnadsført AFP	274	210
Pensjonskostnad ytelsesordning	143	317
Samlet pensjonskostnad	2.591	1.967
Bevegelse pensjonsforpliktelse		
Forpliktelse ved periodens begynnelse	2.724	2.277
Årets pensjonsopptjening	386	413
Rentekostnad på pensjonsforpliktelse	52	34
Estimatavvik ført over utvidet resultat	-97	
Avvikling		
Forpliktelse ved periodens slutt	3.065	2.724
Bevegelse pensjonsmidler		
Midler ved periodens begynnelse	2.724	2.277
Avkastning på midler	37	257
Innbetaling	303	303
Avvikling		-103
Midler ved periodens slutt	3.064	2.734
Netto forpliktelse (midler) ved periodens slutt	108	-10

Banken er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og bankens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Sikrede forpliktelser:

Banken har balanseført pensjonsforpliktelser til førtidspensjon for adm. banksjef. Ved verdsettelse av pensjonsmidlene og ved måling av påløpte forpliktelser, benyttes estimerte verdier. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes verdi og aktuarberegning av forpliktelsen størrelse.

Innskuddspensjon:

Banken har pensjonsordning med innskuddspensjon i Storebrand, og ordningen skal sikre de ansatte alderspensjon i tillegg til de ytelser som utbetales i henhold til Folketrygdloven. Innskuddene betales som en bestemt prosent av de ansattes lønn. Alle ansatte er med i denne ordningen.

Usikrede forpliktelser - AFP:

Partene i arbeidslivet har inngått avtale om ny AFP-ordning. Premien for 2022 er fastsatt til 3,25 % av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere. Fellesordningen for AFP offentliggjør ikke anslag på fremtidige premiesatser, men legger til grunn at premien for ny AFP må økes over tid for å imøtekomme forventninger om økte utbetalinger med tilstrekkelig bufferkapital. Foretak som deltar i AFP-ordningen, er solidarisk ansvarlig for to tredeler av pensjonen som skal utbetales til de arbeidstakere som til enhver tid fyller vilkårene. Ansaret gjelder både manglende innbetaling og dersom premiesatsen viser seg å være utilstrekkelig. Det foreligger en underdekning i ordningen. Ved eventuell avvikling av ordningen har foretakene som deltar i ordningen plikt til fortsatt premiebetaling for dekning av pensjonsutbetalinger til arbeidstakere som er tiltrådt eller som fyller vilkårene for avtalefestet pensjon på avviklingstidspunktet.

Antall i ordningen
 Diskonteringsrente
 Avskastning på pensjonsmidler
 Rente for økning i kompensasjon
 Rente for økning i pensjon
 Årlig G-regulering
 Skatt/trygdeavgift
 Dødelighetstabell
 Uførhetstabell

2022	2021
1	1
3,00 %	1,90 %
3,00 %	1,90 %
3,50 %	2,75 %
3,25 %	2,50 %
3,25 %	2,50 %
19,10 %	19,10 %
K2013BE	K2013BE
KU	KU

NOTE 9 ANTALL ANSATTE/ÅRSVERK

Antall ansatte per 31.12
 Antall årsverk per 31.12

2022	2021
25,0	23,0
23,4	20,4

NOTE 10 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Driftskostnader eiendommer
 Anskaff/vedlikehold inventar og utstyr
 Driftskostnader IT
 Lisenser/kontingenter
 Markedsføring
 Honorarer
 Andre tap
 Øvrige driftskostnader

Andre driftskostnader

2022	2021
1.667	1.539
1	11
15.130	12.918
2.452	2.578
2.169	2.471
1.689	1.064
200	26
3.507	4.537
26.815	23.500

Revisor

Lovpålagt revisjon
 Andre attestasjonstjenester
 Skatte- og avgiftsrådgivning
 Andre tjenester utenfor revisjon

Sum godtgjørelse til valgt revisor inkl. merverdiavgift

2022	2021
789	669
76	58
32	27
281	0
1.177	754

NOTE 11 TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER MV.

Endringer i tapsavsetninger

Tabellene viser endringen i tapsavsetningen i 2022 fordelt på BM og PM for hhv. utlån målt til amortisert kost og FVOCI, ubenyttet kreditt og finansielle garantikontrakter.

Tapsavsetning utlån målt til amortisert kost				Tapsavsetning utlån målt til FVOCI				Sum amortisert kost og FVOCI
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	
1.477	698	2.156	4.331	Beregnete tap per 01.01.2022	1.282	436	2.771	4.489
183	-182	-1	0	Overført til trinn 1	126	-126	0	0
-184	184	0	0	Overført til trinn 2	-44	44	0	0
-3	0	3	0	Overført til trinn 3	-6	-59	64	0
-207	238	3	34	Netto endring	-159	112	8	-38
311	257	0	567	Nye tap	501	100	0	601
-455	-126	-1	-583	Fraregnet tap	-439	-130	-126	-694
0	159	0	159	Endring i risikomodell/parametre	0	17	10	27
0	0	0	0	Andre endringer	0	0	0	0
1.121	1.228	2.160	4.509	Beregnete tap per 31.12.2022	1.263	395	2.727	4.385
35	52	46	133	Herav beregnede tap PM	867	284	2.662	3.814
1.086	1.176	2.114	4.376	Herav beregnede tap BM	395	111	65	571
0	0	0	0	Verdijustert over OCI	-1.263	0	0	-1.263
1.121	1.228	2.160	4.509	Balanseført tap per 31.12.2022	0	395	2.727	3.122

Tapsavsetning ubenyttet kreditt				Tapsavsetning finansielle garantikontrakter				Sum ubenyttet kreditt og garantier
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	
70	6	0	77	Beregnete tap per 01.01.2022	42	2	0	44
4	-4	0	0	Overført til trinn 1	2	-2	0	0
-4	4	0	0	Overført til trinn 2	-7	7	0	0
0	0	0	0	Overført til trinn 3	-1	0	1	0
1	16	0	16	Netto endring	-1	20	2	21
16	1	0	17	Nye tap	7	6	0	13
-16	0	0	-16	Fraregnet tap	-9	0	0	-9
11	7	0	18	Endring i risikomodell/parametre	0	-2	0	-2
0	0	0	0	Andre endringer	0	0	0	0
82	29	0	111	Beregnete tap per 31.12.2022	33	31	3	67
18	1	0	19	Herav tapsavsetninger PM	0	0	0	0
64	28	0	92	Herav tapsavsetninger BM	32	31	3	67
-18	0	0	-18	Verdijustert over OCI	0	0	0	0
64	29	0	93	Balanseført tap per 31.12.2022	33	31	3	67

Tabellen viser endringen endring i tapsavsetninger i 2022 for utlån med betalingslettelser fordelt på BM og PM. Tallene inngår også i beregnede tap for alle utlån ovenfor.

Tapsavsetning utlån med betalingslettelser BM				Tapsavsetning utlån med betalingslettelser PM				Sum BM og PM
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	
0	106	0	106	Beregnete tap per 01.01.2022	0	84	0	84
0	0	0	0	Overført til trinn 1	0	0	0	0
0	0	0	0	Overført til trinn 2	0	0	0	0
0	-11	11	0	Overført til trinn 3	0	-5	5	0
0	-11	39	28	Netto endring	0	2	5	8
0	0	0	0	Nye tap	0	0	0	0
0	-1	0	-1	Fraregnet tap	0	-26	0	-26
0	14	9	23	Endring i risikomodell/parametre	0	-1	0	-1
0	0	0	0	Andre endringer	0	0	0	0
0	98	59	157	Beregnete tap per 31.12.2022	0	55	10	65
0	91	0	91	Herav beregnede tap, utlån målt til	0	15	0	15
0	8	59	66	FVOCI	0	40	10	50
0	0	0	0	Verdijustert over OCI	0	0	0	0
0	98	59	157	Balanseført tap per 31.12.2022	0	55	10	65

Banken har ingen utestående kontraktsmessige beløp for finansielle eiendeler som er nedskrevet i løpet av 2022 og som fremdeles er underlagt håndhevingsaktiviteter. Banken har 20,8 mill. kr. i utlån i steg 3 hvor det ikke er foretatt individuell nedskrivning grunnet verdien på sikkerhetsstillelsen.

Nivået på bankens tapsavsetninger har vært stabilt gjennom 2022. Det har ikke forekommet vesentlige endringer i modell eller grunnlagsdata. Banken har per 31.12.2022 beholdt en nøytral makroforventning. Det er uvanlig høy usikkerhet knyttet til utsiktene for norsk økonomi. Makroforventninger og tapsmodell oppdateres løpende med utgangspunkt i SSBs konjunkturprognoser.

Makroprognoser (SSB) og forventet makroutvikling i tapsmodellen 31.12

År	Arbeidsledighet (nivå)	Utlånsrente rammekreditter	BNP fastlands-norge	Boligpris-vekst	Vurdering forventet makroutvikling (basisscenario)
1	3,7	4,3	1,2	-5,0	Nøytral
2	3,7	4,3	1,6	-1,6	Nøytral
3	4,1	3,9	1,2	2,3	Nøytral
4+					Nøytral

Benyttede scenarioer og tapsgrader 31.12

År	Tapgrad per scenario, BM			Tapgrad per scenario, PM			Sannsynlighet scenario		
	Basis	Negativt	Positivt	Basis	Negativt	Positivt	Basis	Negativt	Positivt
1	0,26 %	0,36 %	0,10 %	0,04 %	0,08 %	0,02 %	70 %	15 %	15 %
2	0,26 %	0,36 %	0,10 %	0,04 %	0,08 %	0,02 %	70 %	15 %	15 %
3	0,26 %	0,36 %	0,10 %	0,04 %	0,08 %	0,02 %	70 %	15 %	15 %
4+	0,26 %	0,36 %	0,10 %	0,04 %	0,08 %	0,02 %	70 %	15 %	15 %

Sensitivitet

Tapsgradsmodellen som benyttes for beregning av forventet tap på engasjementene bygger på flere kritiske estimater, herunder tapsgrad, nedbetalingsprofil, forventet levetid og makroutvikling. Modellen og tapsestimatene er dermed sårbare for endringer i forutsetninger. Banken har derfor beregnet tapsestimater gitt endringer i sentrale forutsetninger for å illustrere hvordan tapsestimatene påvirkes.

Endring	Konsekvens/ endring i beregnet tap	
	totalt	Endring %
Fra nøytral til negativ makroforventning som basisscenario 5 kommende år	3.342.244	37 %
Fra nøytral til positiv makroforventning som basisscenario i 5 kommende år	-2.053.890	-23 %
Fra nøytral til alvorlig nedgang som basisscenario i 5 kommende år	16.356.766	180 %

Endringer i brutto balanseført engasjement for utlån målt til amortisert kost

Tabellen viser endringen i brutto balanseført engasjement for utlån målt til amortisert kost i 2022 fordelt på BM og PM. Tabellen viser også årsaken til endringen i brutto balanseført verdi innenfor de ulike stegene i modellen.

Utlån målt til amortisert kost BM					Utlån målt til amortisert kost PM				
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Sum utlån målt til amortisert kost
Brutto balanseført engasjement									
575.092	76.108	9.807	661.007	01.01.2022	104.895	22.650	1.979	129.524	790.530
20.948	-20.685	-263	0	Overført til trinn 1	48	-48	0	0	0
-75.033	75.033	0	0	Overført til trinn 2	-11.276	11.276	0	0	0
-1.206	0	1.206	0	Overført til trinn 3	0	0	0	0	0
-9.057	-8.743	137	-17.663	Netto overført	-140	5.037	1	4.898	-12.765
135.024	30.347	0	165.371	Nye tap	22.852	1.676	0	24.528	189.899
-181.939	-13.268	0	-195.207	Fraregnet tap	-31.502	-6.864	-1.925	-40.291	-235.499
Brutto balanseført engasjement									
463.828	138.792	10.888	613.508	31.12.2022	84.878	33.726	55	118.659	732.167

Endringer i brutto balanseført engasjement for utlån målt til FVOCI

Tabellen viser endringen i brutto balanseført engasjement for utlån målt til virkelig verdi over OCI (FVOCI) i 2022 fordelt på BM og PM. Tabellen viser også årsaken til endringen i brutto balanseført verdi innenfor de ulike stegene i modellen.

Utlån målt til FVOCI BM					Utlån målt til FVOCI PM				
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Sum utlån målt til FVOCI
Brutto balanseført engasjement									
182.969	13.922	0	196.890	01.01.2022	1.979.825	161.199	5.229	2.146.253	2.343.143
2.532	-2.532	0	0	Overført til trinn 1	52.868	-52.868	0	0	0
-4.043	4.043	0	0	Overført til trinn 2	-81.384	81.482	-98	0	0
-1.293	-5.267	6.560	0	Overført til trinn 3	-5.849	-5.071	10.920	0	0
-8.106	-217	-186	-8.509	Netto overført	-58.490	-4.815	-404	-63.708	-72.217
48.297	5.154	0	53.451	Nye tap	929.273	32.988	0	962.261	1.015.712
-55.790	-4.297	0	-60.087	Fraregnet tap	-715.129	-46.284	-132	-761.546	-821.633
Brutto balanseført engasjement									
164.565	10.807	6.374	181.746	31.12.2022	2.101.114	166.630	15.515	2.283.259	2.465.005

Endringer i totalt garantert beløp

Tabellen viser endringen i totalt garantert beløp i 2022 fordelt på BM og PM og årsaken til endringen innenfor de ulike stegene i modellen.

Finansielle garantikontrakter BM				Finansielle garantikontrakter PM				Sum finansielle garantikontrakter	
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		
Totalt garantert beløp per									
16.937	814	0	17.751	01.01.2022	1.205	0	0	1.205	18.956
814	-814	0	0	Overført til trinn 1	0	0	0	0	0
-2.696	2.696	0	0	Overført til trinn 2	0	0	0	0	0
-538	0	538	0	Overført til trinn 3	0	0	0	0	0
-179	0	-233	-413	Netto overført	0	0	0	0	-413
2.744	645	0	3.389	Nye tap	0	0	0	0	3.389
-3.440	0	0	-3.440	Fraregnet tap	-1.100	0	0	-1.100	-4.540
Totalt garantert beløp per									
13.641	3.341	305	17.287	31.12.2022	105	0	0	105	17.392

Endringer i ubenyttet kreditt

Tabellen viser endringen i ubenyttet kreditt i 2022 fordelt på BM og PM og årsaken til endringen innenfor de ulike stegene i modellen.

Ubenyttet kreditt BM				Ubenyttet kreditt PM				Sum lånetilsagn	
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		
Ubenyttet kreditt totalt per									
50.499	2.919	19	53.438	01.01.2022	100.461	1.864	0	102.325	155.762
2.037	-2.037	0	0	Overført til trinn 1	190	-190	0	0	0
-2.364	2.364	0	0	Overført til trinn 2	-9.126	9.126	0	0	0
-5	0	5	0	Overført til trinn 3	0	-5	5	0	0
3.989	8.111	21	12.121	Netto overført	185	-7.871	0	-7.686	4.435
4.369	0	0	4.369	Nye tap	40.645	2.266	0	42.912	47.280
-10.652	0	0	-10.652	Fraregnet tap	-21.387	-1.538	0	-22.926	-33.578
Ubenyttet kreditt totalt per									
47.873	11.357	45	59.275	31.12.2022	110.968	3.651	5	114.624	173.899

Endringer i brutto balanseført engasjement for utlån med betalingslettelser

Tabellen viser endringen i brutto balanseført engasjement for utlån målt med betalingslettelser i 2022 fordelt på BM og PM. Tabellen viser også årsaken til endringen i brutto balanseført verdi innenfor de ulike stegene i modellen.

Utlån med betalingslettelser BM				Utlån med betalingslettelser PM				Sum utlån med betalingslettelser	
Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt	Trinn 1 - 12 mnd tap	Trinn 2 - livstidstap	Trinn 3 - livstidstap	Totalt		
Brutto balanseført engasjement									
0	12.281	0	12.281	01.01.2022	0	43.465	0	43.465	55.746
0	0	0	0	Overført til trinn 1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	Overført til trinn 2	0	0	0	0	0
0	-1.127	1.127	0	Overført til trinn 3	0	-2.465	2.465	0	0
0	-491	4.653	4.162	Netto overført	0	3.245	3.313	6.558	10.719
0	0	0	0	Nye tap	0	0	0	0	0
0	-64	0	-64	Fraregnet tap	0	-13.209	0	-13.209	-13.273
Brutto balanseført engasjement									
0	10.599	5.780	16.379	31.12.2022	0	31.035	5.778	36.813	53.192

Årets tapskostnad

Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	2022	2021
Endring i IFRS 9 nedskrivninger	257	-2.060
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	0	0
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	442	0
Inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger	0	0
Andre korreksjoner/amortisering av nedskrivninger	0	85
Sum kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	698	-1.975

NOTE 12 SKATTEKOSTNAD

	2022	2021
Midlertidige forskjeller som inngår i grunnlaget for utsatt skatt/skattefordel		
Driftsmidler	1.539	2.018
Gevinst- og tapskonto	654	817
Pensjonspremiefond	0	0
Verdipapirer	-1.722	775
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel i balansen	470	3.610
Utsatt skatt/ (skattefordel) i regnskapet (25%)	118	902
Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt	2022	2021
Resultat før skattekostnad	39.610	35.422
Permanente forskjeller	-14.515	-11.982
Grunnlag for årets skattekostnad	25.095	23.440
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt/skattefordel	3.216	-235
Skattepliktig inntekt	28.311	23.205
Fordeling av skattekostnaden	2022	2021
Betalbar skatt (25% av grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet)	7.078	5.801
For lite / (for mye) avsatt i fjor	-1.881	2.770
Sum betalbar skatt	5.197	8.571
Endring i utsatt skatt/skattefordel	-785	456
Skatt på utvidet resultat	-19	456
Skattekostnad (25% av grunnlag for årets skattekostnad)	4.393	9.027
Avstemming av årets skattekostnad	2022	2021
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	39.610	23.205
Beregnet skatt 25%	9.903	5.801
Skattekostnad i resultatregnskapet	4.393	9.027
Differanse	-5.510	3.226
Differansen består av følgende:		
25% av permanente forskjeller	-3.629	456
For lite / (for mye) avsatt i fjor	-1.881	2.770
Sum forklart differanse	-5.510	3.226
Betalbar skatt i balansen	2022	2021
Betalbar skatt i skattekostnaden	7.078	5.801
Formuesskatt	1.300	737
Betalbar skatt i balansen	8.378	6.538

NOTE 13 KLASSIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

2022

Eiendeler	Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost	Finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL)	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	SUM
Kontanter og kontantekvivalenter	79.743	-	-	79.743
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	178.723	-	-	178.723
Utlån til og fordringer på kunder	727.658	-	2.461.883	3.189.541
Rentebærende verdipapirer	-	179.729	-	179.729
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	-	155.530	-	155.530
Sum finansielle eiendeler	986.124	335.259	2.461.883	3.783.266

Gjeld	Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost	Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendring over	Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over andre inntekter og	SUM
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	82.163	-	-	82.163
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.621.918	-	-	2.621.918
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	552.882	-	-	552.882
Sum finansielle forpliktelser	3.256.963	-	-	3.256.963

2021

Eiendeler	Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost	Finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL)	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	SUM
Kontanter og kontantekvivalenter	80.430	-	-	80.430
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	180.191	-	-	180.191
Utlån til og fordringer på kunder	790.411	-	2.335.725	3.126.136
Rentebærende verdipapirer	-	214.221	-	214.221
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	-	125.470	-	125.470
Sum finansielle eiendeler	1.051.032	339.691	2.335.725	3.726.448

Gjeld	Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost	Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendring over	Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over andre inntekter og	SUM
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	80.428	-	-	80.428
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.533.666	-	-	2.533.666
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	612.850	-	-	612.850
Sum finansielle forpliktelser	3.226.944	-	-	3.226.944

NOTE 14 FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Banken benytter følgende verdsettelseshierarki ved beregning av virkelig verdi for finansielle instrumenter:

Nivå 1: Noterte priser i et aktivt marked for gjeldende eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2: Noterte priser i et aktivt marked for lignende eiendeler eller forpliktelser, eller annen verdsettelsesmetode hvor all vesentlig input er basert på observerbare markedsdata.

Nivå 3: Verdsettelsesteknikker som i hovedsak ikke er basert på observerbare markedsdata. Typiske metoder kan da være bruk av ulike multipler, kontantstrømsanalyser, sammenlignbare transaksjoner og lignende.

2022

Klassifisering av verddivurdering etter pålitelighet i benyttet informasjon	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansielle instrumenter
Utlån målt til FVOCI	0	0	2.463.497	2.463.497
Sertifikater og obligasjoner	0	127.755	0	127.755
Aksjer og egenkapitalbevis	4.630	0	155.530	160.160
Pengemarkedsfond	0	51.518	0	51.518
Eiendeler	4.630	179.273	2.619.027	2.802.930

Klassifisering av verddivurdering etter pålitelighet i benyttet informasjon	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Finansielle instrumenter
Utlån målt til FVOCI	0	0	2.343.483	2.343.483
Sertifikater og obligasjoner	0	67.495	0	67.495
Aksjer og egenkapitalbevis	4.889	0	120.640	125.529
Pengemarkedsfond	0	146.751	0	146.751
Eiendeler	4.889	214.246	2.464.123	2.683.258

Sertifikater og obligasjoner (nivå 2)

Bankens sertifikater og obligasjoner måles på nivå 2 ved å bruke prising fra Nordic Bond Pricing (via TietoEvry), utledet av rentekurvene.

Aksjer (nivå 3)

Bankens strategiske aksjeposter, som Verd Boligkreditt AS, Brage Finans AS og Frende Forsikring med flere verdsettes på nivå 3. Banken har etter en samlet vurdering valgt å verdsette disse eierandelene ved å benytte P/B = 1,0. Mer konkret innebærer dette at bankens andel av egenkapitalen i de respektive selskaper danner grunnlag for kursfastsettelsen per aksje i bankens regnskap. Banken bruker de respektive selskaps forrige kvartalsregnskap som grunnlag for beregningene. Banken vil revurdere sin målemetode, dersom særlige forhold i de enkelte selskap skulle tilsi at verddivurderingsmetodene bør revurderes. Konkrete transaksjoner knyttet til aksjene i de respektive selskap vil også medføre en revurdering av bankens verdsettelsesmetode.

Utlån målt til FVOCI (nivå 3)

Utlån til kunder klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader verdsettes basert på pålydende saldo (inkl. påløpte renter) og forventet tap. Utlån uten vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning verdsettes til pålydende saldo. Utlån med vesentlig økning i kredittrisiko etter førstegangsinnregning (trinn 2 og 3) verdsettes til saldo fratrasket beregnet tap over instrumentenes levetid.

Se også beskrivelse i Note 2: Regnskapsprinsipper.

NOTE 15 VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

	2022		2021	
	Balanseført	Virkelig	Balanseført	Virkelig
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	552.882	553.151	612.850	612.840
Gjeld	552.882	553.151	612.850	612.840

Verdiene er beregnet med utgangspunkt i priser notert i aktive markeder der slik informasjon er tilgjengelig, interne modeller som beregner en teoretisk verdi når det ikke finnes aktive markeder, eller sammenligning mellom priser på instrumentene i porteføljen i forhold til siste tilgjengelige transaksjonspriser. Verdsettingen er gjort med utgangspunkt i de enkelte instrumentenes egenskaper og verdier på balansetidspunktet.

Slike verddivurderinger vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurdering av de samme instrumenter. Avvik skyldes blant annet forskjellig oppfatning av markedsutsikter, markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav, samt avvik i tilgang på presis informasjon.

Banken innhenter markedspriser og kredittspreader fra Nordic Bond Pricing, og uavhengige meglere i større finansinstitusjoner for å beregne virkelig verdi.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer vurdert til amortisert kost er klassifisert som finansielle instrumenter i nivå 2.

Balansepostene kontanter og kontantekvivalenter, utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak, utlån til og fordringer på kunder, innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak, innskudd fra og andre innlån fra kunder vil ha balanseført verdi tilnærmet lik virkelig verdi.

NOTE 16 MISLIGHOLDTE ENGASJEMENTER

Misligholdte engasjementer utgjør porteføljen i trinn 3 bestående av utlån til kunder, ubenyttede kredittrammer og garantier. Bankens misligholdsdefinisjon er i samsvar retningslinjer fra European Banking Authority om hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen samt presiseringer i CRR/CRD IV-forskriften. Se note 2 - regnskapsprinsipper for utfyllende informasjon.

	2022	2021
Misligholdte engasjementer		
Misligholdte engasjementer over 90 dager	2.937	5.254
Øvrige misligholdte engasjementer	30.251	11.779
Sum misligholdte engasjementer (trinn 3)	33.187	17.033
Trinn 3 nedskrivninger	4.889	4.927
Netto misligholdte engasjementer	28.298	12.106
Avsetningsgrad misligholdte engasjementer	14,7 %	28,9 %
Sum misligholdte engasjementer i prosent av brutto engasjement	0,98 %	0,51 %

	2022	2021
Forfalte engasjementer i trinn 3 med modellbaserte nedskrivninger		
6-30 dager	0	0
31-90 dager	3.514	2.548
> 90 dager	421	2.588
Sum	3.935	5.136

Misligholdte engasjementer fordelt etter sikkerheter 31.12.22

Type sikkerhet	Brutto engasjement	Nedskrivninger	Netto engasjement	Verdi av sikkerhet
Boligeiendom	19.635	69	19.565	19.635
Annen sikkerhet	10.613	2.133	8.480	10.613
Uten sikkerhet	2.940	2.687	252	0
SUM	33.187	4.889	28.298	30.247

NOTE 17 AKSJER OG EGENKAPITALBEVIS

2022

Spesifikasjon etter selskap	Balanseført verdi	Finansforetak	% eierandel	Antall andeler
Aksjer				
Agder Seed AS // Org. nr.: 928329178	300	X	0,22 %	300.000
Balder Betaling AS // Org.nr.: 918693009	7.418	X	0,86 %	220.764
Brage Finans AS // Org.nr.: 995610760	42.000	X	1,56 %	2.135.254
DNB ASA // Org.nr.: 981276957	2.913	X	0,00 %	15.000
DSS AS // Org.nr.: 917153949	5		11,11 %	1
Eiendomskreditt AS // Org.nr.: 979391285	4.502	X	0,50 %	26.924
Frende Holding AS // Org.nr.: 991410325	22.377	X	0,58 %	39.282
Norne Securities // Org.nr.: 992881828	450	X	0,64 %	117.095
Spama AS // Org.nr.: 916148690	66		0,16 %	50
Storebrand ASA ord. // Org.nr.: 916300484	52	X	0,00 %	822
Verd Boligkreditt AS // Org.nr.: 994322427	61.804	X	5,08 %	56.337
Visa Inc.	162	X	0,11 %	25
Vn Norge AS // Org.nr.: 821083052	1.492	X	0,08 %	824.386.561 mill.
Diverse aksjer	25		-	-
Sum aksjer	143.566			
Egenkapitalbevis				
Kredittf. for Sparebanker // Org.nr.: 986918930	542	X	0,92 %	460
Skue Sparebank // Org.nr.: 837889812	422	X	0,09 %	1.900
Sparebanken Sør // Org.nr.: 937894538	1.295	X	0,02 %	10.000
Sum egenkapitalbevis	2.259			
Tilknyttet selskap				
LSG Eiendomsmegling AS // Org.nr.: 919930241	14.700		33,33 %	4.000
Sum aksjer og egenkapitalbevis	160.525			

LSG Eiendomsmegling har forretningsadresse i Storgata 10, 4790 Lillesand. Det er gitt et lån på 8,0 mill til LSG Eiendomsmegling AS under markedsmessige vilkår. Det er i 2022 mottatt et utbytte på 2,2 mill.

2021

Spesifikasjon etter selskap	Balanseført verdi	Finansforetak	% eierandel	Antall andeler
Aksjer				
Balder Betaling AS // Org.nr.: 918693009	4.425	X	0,93 %	178.387
Brage Finans AS // Org.nr.: 995610760	30.332	X	1,51 %	2.066.184
DNB ASA // Org.nr.: 981276957	3.030	X	0,00 %	15.000
DSS AS // Org.nr.: 917153949	5		11,11 %	1
Eiendomskreditt AS // Org.nr.: 979391285	4.329	X	0,50 %	26.924
Frende Holding AS // Org.nr.: 991410325	23.184	X	0,61 %	41.459
Norne Securities // Org.nr.: 992881828	237	X	0,64 %	117.095
Spama AS // Org.nr.: 916148690	79		0,16 %	50
Storebrand ASA ord. // Org.nr.: 916300484	52	X	0,00 %	822
Verd Boligkreditt AS // Org.nr.: 994322427	43.345	X	6,02 %	38.521
Visa Inc.	303	X	0,00 %	25
Vn Norge AS // Org.nr.: 821083052	1.492	X	0,08 %	824.386.561 mill.
Diverse aksjer	25		-	-
Sum aksjer	110.838			
Egenkapitalbevis				
Kredittf. for Sparebanker // Org.nr.: 986918930	551	X	0,92 %	460
Skue Sparebank // Org.nr.: 837889812	399	X	0,09 %	1.900
Sparebanken Sør // Org.nr.: 937894538	1.460	X	0,06 %	10.000
Sum egenkapitalbevis	2.410			
Tilknyttet selskap				
LSG Eiendomsmegling AS // Org.nr.: 919930241	12.281		40,00 %	4.000
Sum aksjer og egenkapitalbevis	125.529			

NOTE 18 VARIGE DRIFTSMIDLER

	2022	2021
Anskaffelseskost 01.01	29.046	26.974
Tilgang i året	1.717	2.071
Avgang i året	0	0
Anskaffelseskost 31.12	30.763	29.045
Akkumulerte avskrivninger 01.01	-9.982	-8.705
Årets utrangeringer	0	0
Årets avskrivninger	-1.275	-1.275
Akkumulerte avskrivninger 31.12	-11.257	-9.980
Bokført verdi 31.12	19.506	19.065
Økonomisk levetid	3 år	3 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær

Bankens varige driftsmidler består av bankbygg, inventar og kontormaskiner.
Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger over sine driftsmidler.

	Avskr. % (LNB)	Anskaffelseskost 01.01.22	Tilgang i året	Anskaffelseskost 31.12.22	Akk. avskrivning 01.01.22	Årets avskrivning	Bokført verdi 31.12.22
Fosselia 7	1,0	500	-	500	-169	-58	272
Hovden Blå	1,0	5.753	-	5.753	-115	-58	5.581
Vestregate 6	1,0	5.157	-	5.157	-313	-52	4.792
ANDRE BYGG		11.410	-	11.410	-765	-168	10.478
Automater - minibanker	20,0	1.000	-	1.000	-750	-125	
AUTOMATER		1.000	-	1.000	-750	-125	125
Bankbygg	1,0	6.719	-	6.719	-2.370	-67	
BANKBYGG		6.719	-	6.719	-2.370	-67	4.282
Tekniskeinstallasjoner	10,0	3.188	-	3.188	-2.504	-350	334
Ladestasjon el bil	10,0	24	-	24	-1	-2	21
Alarmsystem	10,0	143	-	143	-4	-14	125
FASTE INSTALLASJONER		3.356	-	3.356	-2.509	-367	480
Inventar	10,0	3.192	-	3.192	-2.800	-294	98
INVENTAR		3.192	-	3.192	-2.800	-294	98
Maskiner	20,0	841	-	841	-651	-143	47
Minolta kopimaskin	33,3	-	38	38	-	0	38
MASKINER		841	38	879	-651	-143	85
Tomt	-	14	-	14	-	-	14
TOMTER		14	-	14	-	-	14
Volkswagen 2020	25,0	414	-	414	-135	-103	175
Reklame på bil	25,0	28	-	28	-2	-7	19
TRANSPORTMIDLER		441	-	441	-137	-110	194
Interimskonto anlegg		2.072	1.679	3.751	-	-	3.751
Interimskonto anlegg		2.072	1.679	3.751	-	-	3.751
SUM		29.046	1.717	30.763	-9.982	-1.275	19.506

NOTE 19 INNSKUDD FRA KUNDER

Innskudd fordelt etter næringer	2022	2021
Personkunder	1.940.999	1.899.242
Jordbruk og tilknyttede tjenester	12.314	11.865
Skogbruk og tilknyttede tjenester	3.611	4.027
Fiske og fangst	466	530
Bergverksdrift og -utvinning mv.	11.253	13.535
Industri	31.141	40.797
Bygging av skip og båter	5.076	5.045
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	20.108	23.543
Utvikling av byggeprosjekter	15.677	9.118
Bygge- og anleggsvirksomhet ellers	80.477	80.102
Varehandel, reparasjon av motorvogner	52.468	43.919
Transport ellers og lagring	29.994	23.036
Utenriks sjøfart og rørtransport	2.278	2.246
Overnattings- og serveringsvirksomhet	12.221	12.592
Informasjon og kommunikasjon	10.725	12.155
Faglig tjenesteyting	87.947	85.154
Omsetning og drift av fast eiendom	130.612	87.952
Forretningsmessig tjenesteyting	55.338	51.235
Tjenesteytende næringer ellers	119.215	127.576
Sum kunder, hovedstol	2.621.918	2.533.666
Periodiserte renter	0	0
Innskudd fra kunder	2.621.918	2.533.666

Innskudd fordelt etter geografi	2022	2021
Lillesand	1.832.879	1.856.187
Nabokommuner	300.592	265.714
Landet for øvrig	430.388	341.763
Utlandet	58.059	70.002
Sum kunder, hovedstol	2.621.918	2.533.666
Periodiserte renter	0	0
Innskudd fra kunder	2.621.918	2.533.666

NOTE 20 GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

	2022	2021
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	550.000	612.000
- Egne ikke-amortiserte obligasjoner, nominell verdi	0	0
Påløpte renter	3.051	1.123
Over-/underkurs	-169	-273
Sum obligasjonsgjeld	552.882	612.850
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	552.882	612.850

Banken emitterer verdipapirer for å finansiere bankens virksomhet.

Utstedte lån 31.12

ISIN	Kortnavn	Valuta	Nominell	Løpetid	Rente
NO0010865793	Lillesands Spb 19/23 FRN	NOK	100.000	10.10.19-10.01.23	3 mnd. NIBOR + 0,50 %
NO0010873037	Lillesands Spb 20/23 FRN	NOK	100.000	15.01.20-17.04.23	3 mnd. NIBOR + 0,51 %
NO0010886450	Lillesands Spb 20/25 FRN	NOK	50.000	23.06.20-23.06.25	3 mnd. NIBOR + 1,01 %
NO0010893068	Lillesands Spb 20/25 FRN	NOK	100.000	09.09.20-09.09.25	3 mnd. NIBOR + 0,81 %
NO0010925050	Lillesands Spb 21/24 FRN	NOK	100.000	08.02.21-08.02.24	3 mnd. NIBOR + 0,46 %
NO0010925068	Lillesands Spb 21/26 FRN	NOK	100.000	08.02.21-08.02.26	3 mnd. NIBOR + 0,61 %

Årets endringer i verdipapirgjeld

	2022
Balanse 1.1.2022	612.850
Innbetaling ved utstedelse/salg av egne	0
Utbetaling ved forfall -/tilbakebetaling	-59.968
Utbetaling av renter	-11.692
Endring i kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-71.660
Rentekostnader	11.692
Balanse 31.12.21	552.882

Avstemming av inngående og utgående balanse av finansielle forpliktelser som følge av finansieringsaktiviteter, inkludert endringer som følge av kontantstrømmer.

NOTE 21 ANNEN GJELD

	2022	2021
Internkontoer	0	255
Skyldig off. avgifter	11.206	11.123
Leverandørgjeld	1.475	3.383
Periodiseringer	7.549	4.878
Annen gjeld	12.374	3.384
Annen gjeld	32.604	23.023

NOTE 22 FINANSIELLE GARANTIER OG PANTSETTELSE MV.

	2022	2021
Garantier		
Betalingsgarantier	3.152	4.260
Kontraktsgarantier	8.750	9.105
Lånegarantier	1.800	
Skattegarantier	60	
Andre garantier	3.630	5.590
Sum garantiansvar	17.392	18.955
Pantsettelser		
Pantsatte verdipapirer Norges Bank, markedspris	30.662	73.141
Sum pantsettelser	30.662	73.141

Lillesands Sparebank har avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til Verd Boligkreditt AS (Verd) som eies av 18 frittstående sparebanker. I henhold til inngått forvaltningsavtale med Verd står de enkelte sparebankene for forvaltning av utlånene og opprettholder også kundekontakten. Bankene mottar et vederlag i form av provisjon for de plikter som følger med forvaltningen av lånene.

Banken har vurdert de regnskapsmessige konsekvensene slik at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført, og det innebærer full fraregning. Mottatt vederlag for lån som er overført til Verd tilsvarer bokført verdi av hovedstol inkl. påløpte renter og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet.

Eierbankene innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eiendeler eller forpliktelser.

Hvis Verd får tap på overtatte lån har de en viss motregningsrett i provisjoner fra samtlige banker som har overført lån. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne motregningsadgangen anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført.

Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene, kan Verd overføre forvaltningsansvaret til en eller flere øvrige eierbanker, og retten til provisjon vil falle bort. Videre har banken en opsjon til å kjøpe tilbake utlån under gitte betingelser. Bankens eierandel i Verd er 5,07 %.

Verd Boligkreditt AS

Verd Boligkreditt AS har konsesjon som kredittforetak med rett til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF), og erverver utlån med pant i boliger og utsteder OMF innenfor gjeldende regelverk. Verd Boligkreditt AS har en rating fra Scope Ratings på AAA med "stable outlook" fra mai 2019.

Lån solgt til Verd er sikret med pant i bolig innenfor 75 prosent av dokumentert verdi på bolig. Solgte lån er juridisk eid av Verd, og Lillesands Sparebank har ingen rett til bruk av lånene, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevet verdi.

Eierbankene forestår forvaltningen av de solgte utlånene og mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har solgt og kostnadene i Verd.

Totalt er det fraregnet boliglån til Verd for 943,6 mill. kr. ved utgangen av regnskapsåret. Mottatt vederlag for lån overført fra banken til Verd tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi ved utgangen av 2022 og 2021. Banken plikter imidlertid å finansiere 10 % av det lånevolumet banken har overført Verd, og pr 31.12.22 utgjør denne finansieringen 73 mill. kr. Beløpet inngår i balanseposten Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak til amortisert kost. Lånene som er overført til Verd er svært godt sikret og har en svært lav tapssannsynlighet. Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i Verd Boligkreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at Verd Boligkreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning som tilsvarer de krav som myndigheter fastsetter (inkl. krav til bufferkapital og Pilar 2 beregninger), og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå.

NOTE 23 RISIKOSTYRING OG KAPITALDEKNING

Risiko er et sentralt tema ved å drive bankvirksomhet, og risikostyring og internkontroll er grunnleggende for den daglige drift av banken og styrets oppfølging. Bankens risikostyring og internkontroll skal bidra til at bankens risiko styres på en måte som understøtter bankens strategiske målsetninger, og skal bidra til å sikre bankens langsiktige verdiskapning. De overordnede rammer for bankens risikoeksponering og styring vurderes og fastsettes årlig gjennom bankens styrende dokumenter. Banken har en kontinuerlig prosess for å videreutvikle og forbedre bankens risikostyring.

Styret har vedtatt prinsipper for banken sin risikostyring gjennom ulike styringsdokument. Disse følges opp gjennom regelmessig internkontroll og resultatene rapporteres til styret. Dokumentene og risikoanalysene blir oppdatert kvartalsvis, og skal dekke alle vesentlige aktiviteter. Disse er en viktig del av bankens kvalitetssikringssystem.

Kapitalkravsregelverket under Basel-regelverket er et tredelt system inndelt i såkalte pilarer. Pilar 1 omhandler minstekrav til kapitaldekning, mens Pilar 2 omhandler bankens vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging. Pilar 3 omhandler bankens krav til offentliggjøring av finansiell informasjon.

Pilar 1 – minimumskrav til ansvarlig kapital

Minstekravet omfatter krav til sammensetning av ansvarlig kapital, krav til beregningsgrunnlaget for kredittrisiko samt eksplisitte kapitalkrav for operasjonell risiko, motpartsrisiko og markedsrisiko. Banken har valgt standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko, og basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko. Banken har ingen handelsportefølje eller eksponering som medfører at banken p.t. omfattes av kapitalkravet for markedsrisiko.

Kredittrisiko er den vesentligste risikoen banken håndterer. Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å overholde sine forpliktelser, og at stilte sikkerheter ikke dekker utestående fordringer. Etter pilar 1 deles disse inn i engasjementskategorier og utfra engasjementsbeløp, type sikkerhet/-beløp og status på engasjement/motpart beregnes kapitalkravet utfra standard risikovekter.

Operasjonell risiko er risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Bankens operasjonelle risiko oppstår som følge av systemfeil eller kontrollfeil som medfører at ledelsen hindres i å overvåke eller kontrollere de øvrige risikoer eller at den normale transaksjonsbehandlingen hindres. Videre er dette risiko for feil økonomisk rapportering som kan gi feilaktig beslutningsgrunnlag både internt og eksternt. Banken beregner operasjonell risiko etter basismetoden. Denne legger til grunn et kapitalkrav på 15% av siste tre års gjennomsnittlige inntekter.

Bankens har p.t. ingen derivater med kreditteksponering som omfattes av kapitalkravet for motpartsrisiko i pilar 1.

Det avsettes kapital for markedsrisiko i bankporteføljen under Pilar 2.

Pilar 2 – vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging

Pilar 2 er basert på at bankens styre minimum årlig skal gjennomføre en intern prosess (ICAAP) for å vurdere om det er samsvar mellom risikonivå og bankens kapitalbehov. I tillegg gjennomfører Finanstilsynet egne vurdering av bankers risikoer, kapitalbehov og likviditetsbehov (SREP). Kapitalbehovet under pilar 2 skal dekke risikoer som ikke, eller bare delvis, er dekket i Pilar 1. Kapital som benyttes for å oppfylle det risikovektede kapitalbehovet skal bestå av minimum 56,25 % ren kjernekapital, og 75 % kjernekapital. Det skal utarbeides en strategi og kapitalplan for å opprettholde bankens soliditet og hvordan banken har til hensikt å tilpasse sitt kapitalnivå fremover. Finanstilsynet vedtar hvilket pilar 2-krav som skal gjelde for den enkelte bank basert på SREP. Finanstilsynet har hittil ikke vedtatt pilar 2-krav for Lillesands Sparebank, og bankens egne vurderinger ligger til grunn for sammenlagt kapitalkrav. Bankens ICAAP gjennomgås og bekreftes av eksterne revisor. Banken har beregnet sitt pilar 2-krav til å utgjøre til 2,6 % for banken isolert og 2,1 % ved konsolidering av Verd Boligkreditt og Brage Finans.

Bankens egenvurderte sammenlagte konsoliderte krav til ren kjernekapitaldekning, kjernekapitaldekning og kapitaldekning var dermed henholdsvis 14,1 %, 15,6 % og 17,6 % ved utgangen av 2022. Banken oppfyller disse kravene med god margin. Bankene egenkapital består i sin helhet av ren kjernekapital, og kapitaldekningsprosenten for morbank vil derfor være lik for de ulike kravene. Styret har fastsatt at bankens ansvarlige kapitaldekning skal utgjøre minimum 19,0 % for banken på solonivå og 21,0 % konsolidert på konsolidert nivå (kapitalmål). Fra 31.12.2023 øker systemrisikobuffersatsen med 1,5 prosentpoeng til 4,5 %. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer utgjør for tiden 2 %, og øker til 2,5 % med virkning fra 31.03.2023. Det er viktig for banken å holde tilstrekkelige marginer over gjeldende minstekrav for å være godt tilpasset de kommende økningene i bufferkravene.

Kapitalmålet skal ta hensyn til bankens kapitalbehov i et fremadskuende perspektiv, bankens forretningsmodell, fleksibilitet og stresstestresultater. Det legges både kvalitative og kvantitative faktorer til grunn for denne vurderingen, herunder en stresstest som viser hvordan banken kan opprettholde normal aktivitet i en periode der banken har tap på flere av sine forretningsområder. Bankens lønnsomhet gjennom sin forretningsmodell og solide posisjon som gir den en god evne til å absorbere tap. Utlånsporteføljen har kort gjennomsnittlig levetid og det gir banken stor fleksibilitet i styring av balansen og eksponering. Den uvektede kjernekapitalandelen er på 11,5 % som representerer en reell evne til å absorbere tap. Banken gjennomfører flere stresstester knyttet til et alvorlig økonomisk tilbakeslag, der banken opplever store tap. Stresstestene viser at banken har effektive tiltak for å redusere eksponeringen under en nedtur.

God tapsabsorberende evne gjennom lønnsomhet, fleksibilitet i styring av balansen på grunn av korte levetider, og en høy uvektet kapitaldekning sammen med resultatene av stresstester underbygger styrets kapitalmål for ren kjernekapital.

Pilar 3 – krav til offentliggjøring av finansiell informasjon

Pilar 3 bidrar til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av finansiell informasjon for å bidra til at ulike markedsaktører kan vurdere bankens risikonivå, bankens styring og kontroll med risikoene samt bankens kapitalisering. Banken offentliggjør beregningen av kapitalkravet, herunder spesifikasjon av kapitalkrav, risikovektet beregningsgrunnlag og ansvarlig kapital, samt gir en redegjørelse for styring og kontroll. Metoder banken bruker for å vurdere kapitalbehovet og rutiner for kontroll og styring av de ulike risikoer beskrives. Pilar 3-rapporten er tilgjengelig på bankens hjemmeside.

Ledelsesmessig styring

Alle risikoområder blir regelmessig gjennomgått av bankens styre, som fastsetter risikorammer ut fra bankens risikotoleranse og risikokapasitet. Styret mottar månedlig og kvartalsvis rapporter fra administrasjonen vedrørende overholdelse av regulatoriske krav og interne rammer.

Banken har en risikokontrollfunksjon som skal sikre at alle vesentlige risikoer i banken er identifisert, målt og rapportert av de relevante organisatoriske enhetene. Styret vurderer at bankens risikokontrollfunksjon er tilpasset bankens størrelse og virksomhet på en god måte og at funksjonen har tilstrekkelig kapasitet og rett kompetanse.

Kapitaldekning

Tabellene nedenfor viser egenkapital, risikovektet beregningsgrunnlag samt kapitaldekning og kapitalkrav.

Egenkapital	2022	2021
Bankens fond 31.12	461.299	443.812
Gavefond 31.12	17.561	17.048
Fond for vurderingsforskjeller	45.757	40.451
Sum bokført egenkapital	524.618	501.311
Fratrekk for forsvarlig verdsettelse	-2.805	-2.766
Fratrekk for beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor	-101.034	-69.124
Sum ren kjernekapital	420.779	429.421
Fondsobligasjoner	0	0
Sum kjernekapital	420.779	429.421
Ansvarlig lånekapital	0	0
Sum ansvarlig kapital	420.779	429.421

Risikovektet beregningsgrunnlag	2022	2021
Lokale og regionale myndigheter	6.414	5.071
Institusjoner	36.290	37.617
Foretak	17.563	1.763
Massemarkedsengasjementer	253.485	246.081
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.142.480	1.178.659
Forfalte engasjementer	28.304	13.281
Høyrisikoengasjementer	47.642	58.057
Obligasjoner med fortrinnsrett	5.523	3.943
Andeler i verdipapirfond	13.667	26.344
Egenkapitalposisjoner	88.689	80.305
Øvrige engasjementer	27.277	23.222
Sum kredittrisiko etter standardmetoden	1.667.333	1.674.344
Operasjonell risiko	145.145	134.014
Sum risikovektet beregningsgrunnlag	1.812.478	1.808.358

Kapitaldekning	2022	2021
Kapitaldekning	23,22 %	23,75 %
- herunder kjernekapitaldekning	23,22 %	23,75 %
- herunder ren kjernekapitaldekning	23,22 %	23,75 %
Uvektet kjernekapitaldekning	11,21 %	11,54 %

Konsolidert kapitaldekning (Brage Finans og Verd Boligkreditt)	2022	2021
Ren kjernekapital	513.798	493.369
Kjernekapital	522.570	499.205
Ansvarlig kapital	531.553	503.901
Beregningsgrunnlag	2.361.480	2.294.115
Kapitaldekning	22,51 %	21,96 %
- herunder kjernekapitaldekning	22,13 %	21,76 %
- herunder ren kjernekapitaldekning	21,76 %	21,51 %
Uvektet kjernekapitaldekning	10,54 %	10,73 %

Kapitalkrav	2022
Minstekrav til kjernekapital	4,50 %
Bevaringsbuffer	2,50 %
Systemrisikobuffer	3,00 %
Motsyklisk kapitalbuffer	2,00 %
Krav til ren kjernekapitaldekning	12,00 %
Krav til kjernekapitaldekning	13,50 %
Krav til kapitaldekning	15,50 %
Bankens vurdering av pilar 2-krav uten konsolidering	2,60 %
Bankens vurdering av pilar 2-krav med konsolidering	2,10 %

NOTE 24 KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å overholde sine forpliktelser, og at stilte sikkerheter ikke dekker utestående fordringer. Bankens kredittrisiko påvirkes av den generelle økonomiske utviklingen og bankens håndverk ved innvilgelse og oppfølging av engasjementer. Banken skal ha en lav til moderat risikoprofil i sin kredittgiving. Kredittvirksomheten skal innrettes slik at den samsvarer med og bidrar til en bærekraftig utvikling.

Styring av kredittrisiko

Banken betjener personkunder, små og mellomstore bedrifter, primærnæringer, organisasjoner samt offentlig virksomhet i Lillesand kommune med naturlige geografiske grenseområder i nabokommunene. Personkundemarkedet og mindre lokale bedrifter er bankens primære satsningsområder, og banken har kun et begrenset antall store enkeltengasjementer.

Kredittrisiko styres gjennom egne styringsdokumenter og bevilgningsreglement. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for utlånsvirksomheten. Gjennom styringsdokumentene defineres bankens kredittpolicy, og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil. Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til adm. banksjef. Adm. banksjef kan delegere fullmakter. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko. Kompetente medarbeidere som har analytisk evne og god innsikt i risikoelementer knyttet til kunden er den viktigste forutsetning for at bankens skal kunne realisere sin målsetting. Løpende kompetanseutvikling er en nødvendig innsatsfaktor for å bygge opp og vedlikeholde kompetansen. Det er kredittsjefens ansvar å sørge for at medarbeidere innen kredittområdet innehar den nødvendige kompetanse på kredittområdet.

Banken har en lav til middels risikoprofil i sin kredittgiving og prioriterer sikkerhet fremfor fortjeneste. Dette innebærer at lån hovedsakelig prises etter produktavhengige standardpriser. Prising av lån vurderes skal likevel ut fra bankens krav til inntjening, underliggende risiko og den kapitalen banken må stille for engasjementet. Styret mottar månedlige og kvartalsvise rapporter om bankens kreditteksponeringer. Utlånene er fordelt på en slik måte at bransjerisiko anses som moderat. I henhold til misligholds- og risikoklassifiseringsrapporter har banken kun en moderat risiko for tapsføringer av vesentlig betydning på sine engasjementer. 75 % av bankens utlån er til husholdninger, og boliglån vil fortsatt være hovedproduktet i bankens utlånsportefølje.

Som grunnlag for analyse og overvåking av kvaliteten i kredittporteføljen blir alle engasjement risikoklassifisert. Ved innvilgelse av lån legges det stor vekt på kundens tilbakebetalingsevne, adferd, samt stilt sikkerhet. Banken har også utviklet en scoremodell for å avdekke ESG-risiko knyttet til eksisterende og nye bedriftsmarkedskunder. Formålet med modellen er sikre at klimarisiko og andre bærekraftsrisikoer i bedriftsmarkedsporteføljen er begrenset til et forsvarlig nivå. I personmarkedet legger banken til rette for klimasmart adferd ved å tilby grønne boliglån.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret mottar fortløpende analyse og oversikt over beholdning på alle foretatte nye investeringer.

Risikoklassifiseringssystem

Det beregnes en misligholdssannsynlighet neste 12 måneder for den enkelte kunde basert på kjente data. For næringsengasjementer er dette regnskap og betalingshistorikk m.m. For privatpersoner er det betalingshistorikk, innskudd og utlån m.m.

Hele porteføljen klassifiseres månedlig og kundene gis en risikoklasse fra A-K, hvor A er best. Risikoklasse K består av lån som er misligholdt over 90 dager, lån med individuelle nedskrivninger og lån til selskaper/personer som er gått konkurs. Systemet muliggjør en overvåking av risikoutviklingen i utlånsporteføljen.

Modellene er også integrert i bankens saksgangssystem, og er en del av kredittvurderingen av kunder.

Sikkerhetsdekning er ikke hensyntatt i risikoklassifiseringen banken benytter.

Risikogruppe	Risikoklasse	Sannsynlighet for mislighold
Lav risiko	A-D	0,00 % - 0,75 %
Middels risiko	E-G	0,75 % - 3,00 %
Høy risiko	H-J	3,00 % og høyere
Problemengasjement	K	

Under følger oppstilling av bankens kredittengasjementer fordelt etter risikoklasser. Tabellene viser også maksimal kreditteksponering samt fordeling av sertifikater og obligasjoner etter debitorkategori. Se også note 23 vedrørende kapitalbehov for bankens kredittrisiko.

Utlån til kunder fordelt etter risikoklasser	Trinn 1		Trinn 2		Trinn 3		Totalt	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Lav risiko	2.307.389	2.357.466	115.705	129.316	6.999	0	2.430.094	2.486.782
Middels risiko	461.440	442.693	184.716	112.802	6.669	98	652.826	555.594
Høy risiko	45.555	42.621	49.533	31.760	19.163	16.916	114.252	91.298
Brutto balanseført verdi	2.814.385	2.842.781	349.955	273.878	32.832	17.014	3.197.171	3.133.673
Tapsavsetninger	1.121	1.477	1.623	1.134	4.886	4.927	7.631	7.538
Utlån til kunder	2.813.264	2.841.303	348.331	272.745	27.946	12.087	3.189.541	3.126.136

Ubenyttet kreditt fordelt etter risikoklasse	Trinn 1		Trinn 2		Trinn 3		Totalt	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Lav risiko	142.676	144.344	2.996	2.285	5	0	145.677	146.628
Middels risiko	13.483	4.972	10.681	449	5	0	24.169	5.421
Høy risiko	2.682	1.644	1.331	2.049	40	19	4.053	3.712
SUM	158.841	150.960	15.008	4.783	50	19	173.899	155.762
Tapsavsetninger	64	51	29	6	0	0	93	57

Finansielle garantier fordelt etter risikoklasse	Trinn 1		Trinn 2		Trinn 3		Totalt	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Lav risiko	9.201	9.892	0	178	305	0	9.506	10.070
Middels risiko	2.351	6.478	1.858	75	0	0	4.209	6.553
Høy risiko	2.194	1.772	1.483	561	0	0	3.677	2.333
SUM	13.746	18.142	3.341	814	305	0	17.392	18.956
Tapsavsetninger	33	42	31	2	3	0	67	44

Kredittengasjementer fordelt på geografiske områder	Utlån		Ubenyttet kreditt		Garantier	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Lillesand	2.183.494	2.233.392	139.673	137.351	17.272	18.836
Nabokommuner	488.089	419.780	16.510	9.377	120	120
Landet for øvrig	515.277	473.411	17.642	8.959	0	0
Utlandet	10.311	7.092	75	76	0	0
Brutto balanseført verdi	3.197.171	3.133.674	173.899	155.762	17.392	18.956
Nedskrivninger	7.631	7.538	93	57	67	44
Sum kunder	3.189.541	3.126.136	173.807	155.705	17.326	18.912
Kredittinstitusjoner	178.723	180.191				
Sum kunder og kredittinstitusjoner	3.368.264	3.306.327				

Kredittengasjementer fordelt på næring/ sektor	Utlån		Ubenyttet kreditt		Garantier	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Personkunder	2.400.495	2.274.914	114.624	102.325	105	1.205
Jordbruk og tilknyttede tjenester	28.227	29.544	4.541	3.957	75	75
Skogbruk og tilknyttede tjenester	5.349	6.821	367	478	98	98
Fiske og fangst	5	2	295	298	0	0
Bergverksdrift og -utvinning mv.	0	436	0	0	100	100
Industri	11.495	76.166	5.164	5.011	60	60
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	1.816	2.935	3.658	3.471	733	833
Utvikling av byggeprosjekter	43.480	55.883	0	0	1.106	1.366
Bygge- og anleggsvirksomhet ellers	138.618	143.660	22.262	12.169	5.382	7.539
Varehandel, reparasjon av motorvogner	37.506	38.310	4.779	5.179	3.467	1.996
Transport ellers og lagring	11.372	11.213	2.231	2.160	2.102	2.102
Overnattings- og serveringsvirksomhet	3.617	10.485	2.515	786	0	0
Informasjon og kommunikasjon	14.933	15.494	1.130	130	0	0
Faglig tjenesteyting	30.140	42.640	1.788	1.720	46	243
Omsetning og drift av fast eiendom	406.659	353.351	5.981	12.164	3.730	3.293
Forretningsmessig tjenesteyting	21.671	14.308	3.208	4.107	243	0
Tjenesteytende næringer ellers	41.789	57.513	1.356	1.806	145	45
Brutto balanseført verdi	3.197.171	3.133.674	173.899	155.762	17.392	18.956
Nedskrivninger	7.631	7.538	93	57	67	44
Sum kunder	3.189.541	3.126.136	173.807	155.705	17.326	18.912
Kredittinstitusjoner	178.723	180.191				
Sum kunder og kredittinstitusjoner	3.368.264	3.306.326				

Sertifikater og obligasjoner: klassifisering av utsteder etter sektor	2022	2021
Stat/statsgarantert	35.482	0
Fylke/fylkesgarantert	12.000	0
Kommune	20.001	25.024
Kredittforetak	5.047	3.081
OMF	55.226	39.496
Sertifikater og obligasjoner	127.755	67.601

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, garantier, kontantdepot eller avtale om motregning osv. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret, eksempelvis bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivning. Det tas videre hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, for eksempel konsesjonsbetingelser eller servitutter.

Generelt kreves det sikkerhet for alle typer utlån, med unntak av mindre personkontokreditter. Som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes hovedsakelig pant i bolig- og fritidseiendom.

Brutto balanseført verdi	2022	2021
Utlån sikret med pant i boligeiendom	2.766.425	2.658.769
Utlån sikret med pant i næringseiendom	403.529	448.277
Utlån sikret med annet pant	16.812	23.171
Utlån uten sikkerhet	10.405	3.457
SUM	3.197.171	3.133.673

NOTE 25 RENTERISIKO

Renterisiko oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulike gjenstående rentebindingstid.

Banken har ved årsskiftet 54,4 mill. kr i fastrenteinnskudd fra kunder med en gjenværende bindingstid på inntil tolv måneder og 88,0 mill. kr i fastrentelån fra kunder med en gjenværende bindingstid på inntil 5 år.

Renteendring i markedet vil påvirke bankens rentemargin positivt ved stigende rente og negativt ved fallende rente. I en normal markedssituasjon vil renteendring likevel ikke påvirke rentemarginen i stor grad, ettersom banken i det alt vesentlige vil kunne foreta parallelle skift i rentenivået på innskudd og utlån.

Bankens obligasjonslån løper med flytende NIBOR-baserte 3 måneders renteavtaler, som gir en begrenset renterisiko.

Renterisikoen på bankens obligasjonsbeholdning gjenspeiler beholdningens gjenværende løpetid og tidspunkt for neste renteendring. Det meste av bankens verdipapirbeholdning har flytende rente og dette medfører normalt lav renterisiko. Renterisiko på obligasjonsbeholdningen følges regelmessig opp av styret.

Renterisiko i bankboken måles og rapporteres kvartalsvis gjennom beregning av effekten ved en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med 2 prosentpoeng. Effekten i 2022 utgjør 0,9 mill. kr mot 1,9 mill. kr i 2021.

Tidspunkt fram til avtalt/sannsynlig endring av rentebetingelser pr 31.12.2022	Uten rente eksponering	Inntil 1 mnd	1 - 3 mnd	3mnd - 1 år	1 - 5 år	over 5 år	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter	8.325	71.419					79.744
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		106.081				72.642	178.723
Utlån til og fordringer på kunder	-7.706		3.109.244		88.003		3.189.541
Rentebærende verdipapirer	456	179.273					179.729
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	160.470						160.470
Andre eiendeler uten renteksponering	26.365						26.365
Sum eiendeler	187.910	356.773	3.109.244	-	88.003	72.642	3.814.572
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		1.652	80.511				82.163
Innskudd og andre innlån fra kunder		1.577.129	990.435	54.354			2.621.918
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2.883		550.000				552.883
Øvrig gjeld	32.990						32.990
Sum gjeld	24.748	1.680.405	1.536.625	9.064	-	-	3.289.954
Egenkapital	524.618						524.618
Nettosum alle poster	-687.780	1.323.632	-1.487.901	9.064	-88.003	-72.642	0
Poster utenom balansen							
Garantiansvar				17.392			17.392
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter		173.564					173.564

Tidspunkt fram til avtalt/sannsynlig endring av rentebetingelser pr 31.12.2021	Uten rente eksponering	Inntil 1 mnd	1 - 3 mnd	3mnd - 1 år	1 - 5 år	over 5 år	Sum
Konter og kontantekvivalenter	9.720	70.710					80.430
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		108.998				71.193	180.191
Utlån til og fordringer på kunder	-7.337		3.024.526		108.947		3.126.136
Rentebærende verdipapirer	63	214.158					214.221
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	125.470						125.470
Andre eiendeler uten renteksponering	25.823						25.823
Sum eiendeler	153.739	393.866	3.024.526	-	108.947	71.193	3.752.271
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak		266	80.162				80.428
Innskudd og andre innlån fra kunder		1.680.139	844.463	9.064			2.533.666
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	850		612.000				612.850
Øvrig gjeld	23.898						23.898
Sum gjeld	24.748	1.680.405	1.536.625	9.064	-	-	3.250.842
Egenkapital	501.429						501.429
Nettosum alle poster	-630.420	1.286.539	-1.487.901	9.064	-108.947	-71.193	0
Poster utenom balansen							
Garantiansvar				18.956			18.956
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter		155.324					155.324

Restløpetid eiendeler og gjeld viser gjenværende løpetid på rentebærende eiendels- og gjeldsposter inkludert påløpte renter.

NOTE 26 VALUTARISIKO

Valutarisiko er risikoen for at bankens beholdning av og forpliktelser i andre valutaer skal medføre tap som følge av endringer i valutakurser.

Banken har ingen balanseposter i valuta. Banken har imidlertid stilt garanti for et beskjedent antall valutalån, men garantiene er stilt i norske kroner slik at vi ikke har valutarisiko. Valutabeholdningen i kassene omregnes til NOK etter offisielle midtkurser.

NOTE 27 LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å kunne innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden ved dette øker drastisk.

Styring av likviditetsrisiko

Lillesands Sparebank har som mål å holde en lav til moderat likviditetsrisiko på både kort og lang sikt. Likviditetsrisikoen skal være på et forsvarlig nivå og underbygge bankens finansielle styrke og evne til å tåle markedsmessig stress. Styringen av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i Lillesands Sparebanks likviditetsstrategi som setter rammer for risikonivå. Bankens eksponering for likviditetsrisiko er hovedsakelig knyttet til finansiering i kapitalmarkedet og tap av innskudd. Likviditetsrisiko styres på overordnet nivå etter en rekke parametre, hvor LCR, NSFR og innskuddsdekning er blant de vesentligste. Styret mottar månedlig oversikt over utvikling i måltall, rammer og indikatorer samt forfallprofil for bankens innlån. Banken skal hovedsakelig finansiere sin virksomhet gjennom egenkapital og innskudd fra kunder. Det søkes å oppnå en innskuddsstruktur med mange mindre innskudd da banken ikke skal gjøre seg avhengig av store enkeltinnskudd. Når det gjelder innlånskilder ellers, legger banken vekt på diversifisering hvor så vel långivere, perioder og instrumenter inngår.

Ved årsskiftet har banken innlån fra obligasjonsmarkedet på 550 mill. kr, og forfallene er jevnt fordelt over de neste årene. Innlånene har en samlet vektet gjennomsnittlig restløpetid på 1,6 år. Bankens innskuddsdekning er ved årsskiftet 82,0 % (80,8) av brutto utlån.

Det utføres jevnlig analyse for å synliggjøre bankens evne til å dekke løpende likviditetsbehov også under stress. Bankens likviditetsverdier har gjennom årene ligget godt over interne og eksterne måltall. Likviditetsreserven (LCR) utgjorde ved årsskiftet 204 % (271 %). Indikatoren for langsiktig, stabil finansiering (NFSR) utgjorde 141 % (150 %).

Banken har trekkrettighet i DNB på 75,0 mill. kr. I tillegg har banken mulighet til å overføre ytterligere deler av utlånsporteføljen til Verd Boligkreditt AS.

Likviditetsforfall per 31.12.2022	Uten rest- løpetid	Inntil 1 mnd	1 - 3 mnd	3mnd - 1 år	1 - 5 år	over 5 år	Sum
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak			810	960	81851		83.621
Innskudd og andre innlån fra kunder		1.732.956	834.608	54.354			2.621.918
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		101.860	3.566	106.523	353.712		565.662
Sum gjeld		1.834.816	838.984	161.837	435.563	-	3.271.201
Poster utenom balansen							
Garantiansvar				17.392			17.392
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter		173.564					173.564

Likviditetsforfall per 31.12.2021	Uten rest-løpetid	Inntil 1 mnd	1 – 3 mnd	3mnd – 1 år	1 – 5 år	over 5 år	Sum
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak			258	527	80596		81.380
Innskudd og andre innlån fra kunder		1.874.297	651.443	9.091			2.534.831
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		20.669	1.479	45.859	536.372	100.154	704.533
Sum gjeld		1.894.966	653.180	55.476	616.968	100.154	3.320.744
Poster utenom balansen							
Garantiansvar				18.956			18.956
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter		155.324					155.324

Restløpetid for eiendeler og gjeld viser gjenværende løpetid på rentebærende eiendels- og gjeldsposter inkludert påløpte renter.

NOTE 28 ANDRE RISIKOFORHOLD

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er risikoen for tap som følge av konsentrasjon av utlån mot enkeltkunder, enkeltbransjer, geografiske områder samt sikkerheter med samme risikoegenskaper. Risikokonsentrasjon, store engasjementer og grupper av engasjementer hvor det er en eller et fåtall felles risikodrivere som kan påvirkes samtidig, skal begrenses. Styret har fastsatt rammer for engasjementer mot enkelt næringer og enkeltkunder. Store engasjementer bevilges alltid av styret. Lillesands Sparebank hadde per 31.12. tre engasjement mot grupper av tilknyttede motparter som oversteg 10 % av ansvarlig kapital.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser. I tråd med bankens overordnede strategi skal banken ha lav risikoprofil i sine plasseringer.

Banken er utsatt for renterisiko, valutarisiko, aksjerisiko og kredittspreadsrisiko. Styret har i bankens markedspolicy vedtatt rammer for renterisiko, kredittspreadsrisiko og aksjerisiko. Bankens eksponering mot valuta er begrenset til kontantbeholdning for kjøp og salg av reisevaluta. Videre har banken stilt garantier for et beskjedent antall valutalån. Renterisiko er nærmere omtalt under note 25, og valutarisiko under note 26.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Det overordnede styringsmålet for operasjonell risiko er banken skal ha lav til moderat operasjonell risiko og at tap som følge av operasjonelle hendelser skal minimaliseres. Vesentlige deler av den operasjonelle risikoen i banken er knyttet til bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi IKT, behandling av personopplysninger, tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, samt forbrukervern.

Bankens styring og kontroll med operasjonell risiko inngår som en viktig del bankens arbeid med risikostyring og internkontroll. Sentralt i bankens overordnede styring og kontroll av operasjonell risiko er bankens årlige vurdering av strategiske risikoer og risikoer knyttet til de ulike forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlaget for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til de identifiserte risikoer. Det operative ansvaret for styring og kontroll av operasjonell risiko og således også kvaliteten i bankens drift, ligger hos den enkelte linjeleder. Linjelederne avgir årlig en bekreftelse av internkontrollen der det rapporteres oppover i organisasjonen om statusen på internkontrollen innenfor den enkelte organisatoriske enhet. Bekreftelsen danner grunnlaget for forbedringstiltak på identifiserte områder. I tillegg foretas en løpende gjennomgåelse av anbefalinger fra ekstern revisor som grunnlag for implementering av forbedringstiltak på reviderte områder.

Banken har fokus på å inneha nødvendig kompetanse på de ulike områdene, samt å avdekke og redusere nøkkelmennsrisiko.

Compliancerisiko

Compliancerisiko er risikoen for juridiske eller regulatoriske sanksjoner, tap av konsesjon, økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av manglende etterlevelse av lover, forskrifter, bransjestandarder og interne styringsdokumenter. Den enkelte leder er ansvarlig for etterlevelse på sitt område. Complianceansvarlig foretar kontroll av etterlevelse basert på risikobasert complianceplan, og bidrar med råd og opplæring til de ulike områdene. Styret mottar hvert halvår rapport fra complianceansvarlig.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er risikoen for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd. Risikoen styres ved månedlig rapportering av resultat, balanse og måltall til styret.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko (eller renommerisiko) kan defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, lokalsamfunnet og myndigheter.

Lillesands Sparebank legger vekt på i alle sammenhenger å opptre på en slik måte at en ikke kommer i en situasjon som er med på å svekke bankens omdømme. Styret har vedtatt egne etiske retningslinjer for drift av banken. Banken er tilsluttet Finansnæringsens Autorisasjonsordninger og er forpliktet til å følge GOD SKIKK. Omdømmerisiko styres også indirekte ved de mål og kontrollhandlinger som er satt for de andre risikoområdene.

Bærekraftsrisiko

Bærekraftsrisiko er risikoen for tap knyttet til miljø, sosiale forhold eller virksomhetsstyring (ESG). Styret har fastsatt strategi for bærekraft og samfunnsansvar. Banken overordnede styringsmål å ta hensyn til bærekraft i små og store beslutninger i hele virksomheten. Områder hvor banken ut fra en vesentlighetsanalyse har størst mulighet til å utgjøre en forskjell skal prioriteres. Videre skal gaveinstituttet aktivt benyttes som et verktøy i bærekraftsarbeidet. Bærekraftsrisiko skal integreres i risikostyringen for de aktuelle forretningsområder. Ved fastsettelse av strategier, retningslinjer, budsjetter og andre styringsdokumenter skal bærekraftsrisiko inngå som et viktig vurderingsområde. Bærekraftsrisiko er særlig aktuelt ved vurdering av risiko i kredittporteføljen, men vil også være aktuelt ved vurdering av markedsrisiko, finansieringsrisiko, operasjonell risiko og omdømmerisiko.

En av de mest sentrale bærekraftsrisikoene er klimarisiko. Klimarisiko er risikoen for tap knyttet til klimaendringer. Klimarisiko består av fysisk klimarisiko og overgangsrisiko. Fysisk risiko er knyttet til skader ved ekstreme værhendelser, mens overgangsrisiko er knyttet til effekter som følger av overgangen til et lavutslippssamfunn. Dersom det ikke settes i verk tiltak mot klimaendringer vil fysisk risiko dominere klimarisikobildet. Ved en vellykket overgang til lavutslippssamfunnet vil risikoen i større grad være knyttet til overgangsrisiko. Banken skal aktivt styre klimarisiko i egen utlånsportefølje og begrense slik risiko til et forsvarlig nivå.

Banken er fortsatt i startfasen når det gjelder implementering av bærekrafts- og klimarisiko i risikostyringen. En viktig del av arbeidet fremover er å utarbeide videreutvikle risikoanalyser, scoremodeller for kunder samt intern rapportering slik banken får en stadig bedre forståelse for hvilken risiko den er eksponert for. Interne prosesser og rutiner tilpasses løpende til identifiserte risikoer.

Strategisk risiko

Strategisk risiko er risikoen for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Strategisk risiko er den fundamentale risikoen for at banken ikke skal bestå på lang sikt ved endret konkurransesituasjon, distributive produkter og tjenester, samt endring i rammevilkår. Risikoen styres ved årlige strategisamlinger med bankens styre og administrasjon, samt produksutvikling og innkjøp i fellesskap med De Samarbeidende Sparebankene.

Eierrisiko

Eierrisiko er risikoen for at banken blir påført negative resultater fra eierposter i strategisk eide selskaper og/eller må tilføre ny kapital i disse selskapene. Banken har en rekke strategiske eierposter hvor det kan være aktuelt å tilføre ny kapital. Eierrisiko håndteres av styret som vurderer og godkjenner aktuelle investeringer i selskapene.

NOTE 29 ANDRE FORPLIKTELSER

Det ble i januar 2020 inngått en 5-års avtale med TietoEvry AS på leveranse og drift av banksystemer. TietoEvry AS leverer en løsningsportefølje med blant annet bankkontorløsninger, nettbank, antihvitvask og betalingsformidlingstjenester. TietoEvry AS skal i tillegg levere drift av løsningene.

NOTE 30 GODTGJØRELSE OG LIGNENDE

Lillesands Sparebank har en godtgjørelsesordning som er i samsvar med bankens overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser. Godtgjørelsesordningen skal fremme god styring og kontroll med bankens risiko og den skal bidra til å unngå interessekonflikter. Bankens ønsker ikke å gi incentiver for økt risikotaking, og har derfor en generell fastlønsordning for alle ansatte. Bankens tillitsvalgte har også en fast, årlig godtgjørelse.

Styret har fastsatt et sett med resultatmål som utgjør grunnlaget for en bonusordning som omfatter alle ansatte. Bonusutbetaling skal være innenfor de grenser for ekstrautbetalinger som ikke omfattes av godtgjørelsesreglene jf. Finanstilsynets rundskriv 2/202. På grunnlag av måloppnåelse er det i regnskapet for 2022 avsatt 0,9 månedslønn pr. årsverk.

Lån til ansatte og styret var per 31.12.2022 på kr 68,9 mill. Lån til ansatte og tillitsvalgte ligger innenfor de retningslinjer som er fastsatt av styret i henhold til Finansforetaksloven § 9-9.

Vilkår for lån og garantier er ikke opplyst, ettersom disse er gitt på standard vilkår, eller generelle vilkår som benyttes for ansatte.

	Lønn	Honorar	Naturalytelser	Pensjonspremie	Lån
Ledelse					
Adm. banksjef	1.612		5	193	4.088
Styret					
Leder Harald Jacobsen		140			4.691
Nestleder og leder RRU Inger Vollstad		137			
Styremedlem Knut Harald Kvifte		95			152
Styremedlem Heikki Erling Systad		95			1.062
Styremedlem og RRU Siv E. Wiken		111			
Ansatt repr. i styret Niklas Grønning		95			2.861
Sum styret totalt		673			8.766
Generalforsamling					
Til hvert av medlemmene av generalforsamlingen		2			
Sum generalforsamling totalt		40			

Rentesubsidiering lån til ansatte

Periodens kostnader knyttet til rentesubsidisering av lån til ansatte utgjør kr. 182.649,-

NOTE 31 EGENKAPITALBEVIS

Lillesands Sparebank har ikke utstedt egenkapitalbevis.

NOTE 32 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN OG BETINGEDE UTFALL

Hendelser etter balansedagen

Det har ikke vært vesentlige hendelser som påvirker resultat og de verdivurderinger som er gjort utover de hendelser som er reflektert i årsregnskapet. For øvrig har det ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning for bedømmelsen av selskapet.

Betingede utfall

Banken er ikke part i noen rettstvister eller kjent med pågående slike.

NOTE 33 NØKKELTALL

Resultatanalyse (i % av gj.snittlig forvaltningskapital)	2022	2021
Renteinntekter og lignende inntekter	2,76	2,17
Rentekostnader og lignende kostnader	0,99	0,65
Netto renteinntekter	1,77	1,52
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	0,39	0,32
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	0,01	0,01
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	0,21	0,25
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	0,12	0,09
Andre driftsinntekter	0,01	0,01
Sum andre inntekter	0,72	0,66
Lønn og andre personalkostnader	0,69	0,61
Andre driftskostnader	0,71	0,63
Av-/nedskrivninger, verdiendringer og gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler	0,03	0,03
Sum driftskostnader	1,44	1,28
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	0,02	-0,05
Resultat før skatt fra videreført virksomhet	1,04	0,95
Skatt på ordinært resultat	0,12	0,23
Resultat etter skatt fra videreført virksomhet	0,93	0,72
Andre inntekter og kostnader	0,00	0,05
Totalresultat for regnskapsåret	0,93	0,67

Andre nøkkeltall	2022	2021
Lønnsomhet		
Egenkapitalavkastning etter skatt	6,87	5,07
Kostnadsprosent ekskl verdipapirer	60,51	61,21
Soliditet		
Egenkapital i % av FVK	13,75	13,36
Likviditet		
LCR	204	271
Tap og mislighold		
Bokført tap i % av brutto utlån	0,02	-0,06
Brutto misligholdte lån (>90 dager) i % av brutto lån	0,15	0,16
Brutto tapsutsatte engasjement i % brutto utlån	0,09	0,08
Vekst og innskuddsdekning		
Endring i forvaltningskapital	1,66	3,22
Endring i forvaltningskapital inkl Verd Boligkreditt	6,66	3,85
Utlånsvekst	2,03	-0,35
Utlånsvekst inkl Verd Boligkreditt	7,78	0,93
Innskuddsdekning	82,01	80,85
Innskuddsvekst	3,48	6,74

UTVIKLING 1990-2022

NØKKELTALL I 1000 kroner

Pr. 31.12	Drifts- overskudd	Innskudd	Utlån netto inkl. Verd	I kasser og andre banker	Verdipapirer	Forvaltnings- kapital	Egenkapital	Egenkapital i % av forvaltning
1990	9.334	293.989	267.193	28.237	40.835	327.943	28.529	8,70
1995	11.577	455.556	426.325	40.459	66.738	542.565	78.762	14,50
2001	16.662	770.703	792.526	63.505	45.193	918.938	138.248	15,00
2002	19.118	875.620	924.606	43.243	50.972	1.037.317	149.370	14,40
2003	17.543	875.364	1.055.919	43.110	59.376	1.175.506	161.414	13,70
2004	18.771	900.104	1.109.315	101.541	64.836	1.293.838	174.211	13,50
2005	23.317	989.775	1.233.176	92.278	75.178	1.420.048	190.327	13,40
2006	22.466	1.126.901	1.412.652	145.768	79.122	1.660.103	211.250	12,70
2007	25.507	1.236.871	1.585.499	172.871	83.679	1.865.878	228.419	12,20
2008	23.643	1.361.008	1.761.173	225.607	78.470	2.093.013	243.836	11,60
2009	23.226	1.441.051	1.913.373	195.265	105.350	2.241.429	259.903	11,60
2010	25.960	1.490.460	2.042.607	273.442	87.126	2.332.280	277.682	11,90
2011	19.143	1.558.114	2.218.716	220.413	94.475	2.417.931	288.574	11,90
2012	21.046	1.711.120	2.474.745	214.913	83.705	2.639.763	301.651	11,40
2013	20.854	1.841.190	2.615.897	156.068	140.869	2.768.904	315.353	11,40
2014	26.756	1.947.968	2.708.928	258.769	93.636	2.883.433	333.029	11,50
2015	19.339	2.071.286	2.774.550	130.258	170.258	2.922.045	344.800	11,80
2016	25.102	2.205.019	3.069.388	212.577	183.521	3.052.969	362.949	11,90
2017	17.334	2.233.296	3.437.784	227.134	204.088	3.358.983	377.356	11,20
2018	23.707	2.283.044	3.601.112	241.143	194.253	3.431.182	401.228	11,70
2019	24.931	2.447.972	3.718.003	391.675	179.194	3.637.100	424.079	11,66
2020	34.249	2.373.582	3.796.835	183.535	289.119	3.635.400	483.106	13,29
2021	24.898	2.533.666	3.834.821	260.621	339.692	3.752.271	501.311	13,36
2022	35.294	2.621.918	4.133.111	258.466	340.198	3.814.570	524.618	13,75

REVISJONSBERETNING

Til generalforsamlingen i Lillesands Sparebank

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Lillesands Sparebank som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi ble første gang valgt som revisor for Lillesands Sparebank før 1995 og har nå vært revisor i en sammenhengende periode på minst 28 år.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2022. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning som har ledet til nye fokusområder. *Verdsettelse av utlån til kunder* har samme karakteristika og risikoer i år som i fjor, og har følgelig vært et viktig fokusområde i vår revisjon også i 2022.

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Verdssettelse av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønsmessige parametere.

Vi fokuserte på verdssettelsen av utlån til kunder fordi ledelsens bruk av skjønn i forbindelse med nedskrivningsvurderinger kan ha en vesentlig virkning både på balanseført verdi av utlån og på resultatet i perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen.

I henhold til IFRS 9 skal nedskrivningene på utlån bygge på fremoverskuende vurderinger, slik at nedskrivninger reflekterer forventede tap.

Bruk av modeller for å beregne forventet kreditttap omfatter bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på:

- klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment,
- identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittisiko,
- hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn,
- ulike parametere som tapsgrad, nedbetalingsfaktorer, og scenarioer.

Bankens utlån er i hovedsak til personkunder og SMB segmentet og modellene som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til hver av disse segmentene.

I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.

Ved vår revisjon av forventede tapsavsetninger vurderte og gjennomgikk vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modellen og i avsetningene som er beregnet individuelt.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og relevante kontroller rettet mot å sikre:

- kalkulasjoner og metode som ble benyttet,
- at modellen som ble benyttet, var i henhold til rammeverket og at modellen virket som den skulle,
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen.

Våre tester av kontrollene og utførte substanshandlinger ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen.

For utlån hvor det forelå objektive indikasjoner på verdifall og hvor nedskrivningsbeløpet var individuelt beregnet testet vi et utvalg. Vi vurderte realisasjonsverdien og kontantstrømmer som ledelsen hadde lagt til grunn for å underbygge nedskrivningsbeløpet. Vi utfordret de vurderinger ledelsen hadde gjort ved å intervju kredittmedarbeidere og ledelsen.

Vi sammenlignet realisasjonsverdien med ekstern dokumentasjon, som for eksempel takster, der dette var tilgjengelig. Resultatet av denne testingen viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av nedskrivningsbeløp. Videre testet vi om utlån med individuelle tapsavsetninger var riktig klassifisert og vurderte rimeligheten av de totale tapsavsetningene.

Virkningen av klimaendringer, herunder påvirkningen på individuelle avsetninger og modellavsetninger, ble diskutert med ledelsen. Vårt arbeid omfattet også tester rettet mot bankens finansielle rapporteringssystemer relevant for

finansiell rapportering. Banken benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-systemer. Revisor hos de relevante service-organisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av- og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Revisor har i den forbindelse avgitt en ISAE 3402 type 2 rapport og rapport om revisjon av applikasjonskontroller og rapporter.

Revisors testing omfattet blant annet om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemene ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene.

For å kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi oss om revisorens kompetanse, kapasitet og objektivitet. I tillegg gjennomgikk vi tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Vi testet også tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til våre egne konkrete revisjonshandlinger.

Våre vurderinger og tester underbygget at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i, og beregningene som foretas av, bankens eksterne kjernesystem var pålitelige. Dette var et nødvendig grunnlag for vår revisjon.

Bankens note 11, 16 og 24 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av bankens tapsmodell og for hvordan banken estimerer sine tapsavsetninger. Vi har lest notene og fant at informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønnsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i

årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet,

eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Arendal, 27. februar 2023
PricewaterhouseCoopers AS

Fredrik Botha
Statsautorisert revisor

STYRET

Styret

Harald Jacobsen Leder
Inger Vollstad Nestleder
Knut Harald Kvifte
Heikki Erling Systad
Siv Wiken
Niklas Grønning - ansattes rep.

Varamedlemmer

Elise Lindeberg
Sverre Tønnessen
Preben K. Gunnersen - ansattes rep.

GENERALFORSAMLING

Innskytervalgte

Mona S. Haldorsen
Bente Sophie Ribe Lauritzen
Merete Moen
Espen Sjølund
Wenche Østby
Richard Modalen
Bjørn Mariussen
Petter Aabye
Kristoffer Thomassen
Siv Emanuelsen
Odd Nordvoll
Hilde Tørring

Varadlemmer

Roy Thomassen
Maria E. Kjær
Jonas Gjerrestad
Camilla Strømman

Kommunevalgte

Leiv Per Olsen
Leif K. Drangsholt
Ingebjørg Ribe Rudihagen
Signe Ann Jørgensen

Kommunevalgte varamedlemmer

Otto Randøy
Kristin Gustavsén

Valgkomité

Torkil Mogstad
Simon Skuggevik
Kari Berntsen
Anders From

Valgkomité varamedlem

Merete Moen

Ansattes representanter

Lars Olav H Espeland
Anne Brit Gundersen
Hilde Østerøy
Simon Skuggevik

Ansattes varamedlemmer

Karin Glamsland
Anne Brit Nordal

BYENS BANK

I 170 ÅR

Lillesands Sparebank ble grunnlagt i 1852 med et grunnfond på 273 spesidaler. Direksjonen var bredt sammensatt med sakfører, lensmann, to kjøpmenn, konsul og kirkesanger. Siden har banken utviklet seg i takt med endringene i lokalsamfunnet. Gjennom over 170 år har de fleste i Lillesand hatt sparepenger eller lån i sparebanken. Det lokale næringslivet har hatt stor nytte av en bank som kjenner lokalk markedet til fingerspissene. I dag er Lillesands Sparebank en moderne bank med et fullverdig tilbud til privat- og bedriftskunder. Samtidig er banken stolt av sin historie, og er fortsatt levende opptatt av å bidra til positiv utvikling i Lillesand!

LILLESANDS SPAREBANK

DET NATURLIGE VALGET